

Plaiuri Săcelene

Revistă editată de Asociația Cultural-Sportivă
“IZVORUL” - Săcele, înființată în anul 1922
și înregistrată la Judecătoria Brașov,
sub nr. 15553/8.03.1994

Președinte de onoare
prof. univ. dr. Dimitrie Cazacu

V R E M

să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să înfățișăm *prezentul* văduvit de *măreția trecutului*
să despiciăm drum nou prin vremuri *Săcelelor* de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Săcelene, 1934

ASOCIAȚIA CULTURAL-
SPORTIVĂ IZVORUL S-A
IMPLICAT ÎN ORGANIZAREA
EDIȚEI DIN ACEST AN A
MANIFESTĂRII
”ZIUA BUNULUI VECIN”

ANUL XXVI
(Serie nouă)

Trimestrul II, 2013

Nr.76

Plaiuri Săcelene

apare trimestrial

MEMENTO

“După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părinților voștri.”

Cuprins

In memoriam

CARTE DE VIZITĂ	3
“VOCEA LUI DE PRIETEN, CETĂȚEAN ȘI DASCĂL NE VA LIPSI...”	3
AMINTIRI ÎNDOLIAȚE LA DESPĂRȚIREA DE UN MARE SĂCELEAN	4
UN MOMENT DE RECULEGERE PENTRU UN OM DE VALOARE-DIMITRIE D. CAZACU	6
EMIGRAȚIA SĂCELEANĂ	7
GHEORGHE BOBEȘ	9

Cultura

O NOUĂ CONȘTIINȚĂ LIRICĂ - NICHITA STĂNESCU (1933-1983)	10
LA ANIVERSARE	11
ARGUMENT	11
CALENDARUL ANIVERSĂRIILOR CULTURALE NAȚIONALE ÎN TRIMESTRUL III 2013	12
POEZIE SĂCELEANĂ	12
20 DE ANI DE SCHIMBURI CULTURALE TEATRALE VIRE-SĂCELE	13

Opinii

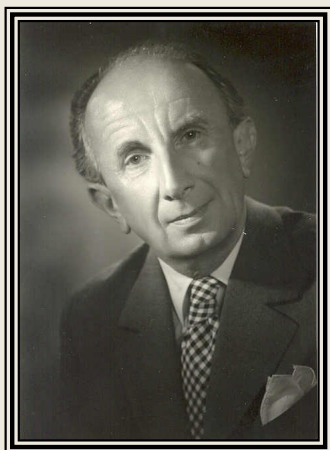
„ȘTIINȚA ESTE PENTRU UNII O ZEITĂ SLĂVITĂ, IAR PENTRU ALȚII O VACĂ DE MULS”	13
IUBIREA DE MOȘIE	15

Actualitatea

ACTIVITĂȚI DU COMITE DE JUMELAGE VIRE- SACELE	16
SĂRBĂTOAREA MULTICULTURALITĂȚII LA SĂCELE	17
„ZIUA BUNULUI VECIN”, LA A IV-A EDIȚIE	18
PREMIILE ASOCIAȚIEI „IZVORUL”, - 2013	19
PREOCUPĂRI PENTRU PERIOADA URMĂTOARE LA “IZVORUL”	19
ASOCIAȚIA TURISMULUI SĂCELEAN „BABARUNCA”	20
SIMPOZION JUDEȚEAN ”VREAU SĂ FIU UN BUN PĂRINTE!”	21
LICEUL TEHNOLOGIC VICTOR JINGA – MODEL DE BUNĂ PRACTICĂ ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ	22

LA MORMÂNTUL DOMNULUI PROFESOR DIMITRIE CAZACU

CARTE DE VIZITĂ

Domnul profesor Dimitrie D. Cazacu s-a născut în 11 decembrie 1927 la Tighina, în Basarabia (Rep. Moldova de astăzi), în familia cunoscutului avocat săcelean Dumitru Cazacu și a Iuliei Rovinski, de origine poloneză. Este al doilea fiu al familiei, după Constantin Cazacu, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România, apreciat caricaturist.

- A urmat grădinița și clasele primare la Tighina, având prieteni și colegi din familiile feroviarilor

ruși din cartier, de la care a deprins de mic limba rusă. Tot la Tighina a urmat și primele două clase gimnaziale, la liceul "Ștefan cel Mare", pentru ca apoi, după ocuparea Basarabiei de către URSS, în 1940, să fie nevoit să se transfere la liceul "Andrei Șaguna" din Brașov. Se reîntoarce cu familia la Tighina, unde urmează cursurile clasei a VIII-a și apoi se înscrie la liceul "Bogdan Petriceicu Hașdeu" din Chișinău. Dar, în 1944, tăvălugul războiului îl alungă din nou și se stabilește împreună cu familia la Săcele. Se înscrie în clasa a VI-a (a X-a de astăzi) la liceul "Dr. Ioan Meșotă" din Brașov, ale cărui cursuri se suspendă și ele în primăvara lui 1944 din cauza aceluiași război. Urmează zile negre ale familiei Cazacu, cauzate de decesul timpuriu al tatălui.

- Condițiile grele pecuniare îl obligă să efectueze, în paralel cu școala, și diverse munci, printre care cea de controlor pe linia de autobuze și cea de muncitor la aducțiunea apei de pe Valea Gârcinului. În 1946 termină liceul, își susține bacalaureatul și se înscrie la Facultatea de drept din București, dar din cauza condițiilor materiale grele este nevoit să renunțe. Din nou trebuie să se angajeze temporar, efectuând munci de zidar, la săparea de șanțuri, la marcarea arborilor tăiați pe Valea Gârcinului.

- Este perioada în care desfășoară și o rodnică activitate culturală, alături de prietenii săi, în cadrul colectivului Casei de citire de pe lângă biserica "Sfinții Arhangheli" din Satulung, în corul și formația de teatru care funcționau aici.

- În 1948 se înscrie la Institutul de limbă și literatură rusă "Maxim Gorki" din București. Și în timpul facultății se întreține singur, prestând diferite munci ocazionale, printre care și cea de interpret și profesor de limba română pentru personalul Ambasadei URSS din București.

- În 1952 termină facultatea și este repartizat, împreună cu tânăra sa soție, la Universitatea din Cluj, repartitie schimbată apoi pentru Arad, pentru ca în final să obțină o repartitie pentru liceul "Andrei Șaguna" din Brașov. Aici, desfășoară o rodnică activitate didactică, implicându-se activ în viața școlii: reînființează fanfara elevilor, înființează o orchestră, este remarcat și apreciat pentru rezultatele obținute.

- În anul 1963 este numit de către Ministerul Învățământului în funcția de director al nou înființatei Case de Cultură a Studenților din Brașov, funcție în care se străduiește și reușește să aducă la Brașov nume de prestigiu din cultura și știința românească, organizează echipe artistice, cu care obține locuri fruntașe pe țară, îmbogățește baza materială a instituției. În 1969 demisionează din această funcție, neputându-se adapta noilor tendințe pe care le lua cultura la noi.

- În 1978 se înscrie pentru dobândirea titlului de doctor în filologie și își susține teza de doctorat, în 1980, cu rezultate excelente.

- În paralel cu activitatea didactică de la liceul "Andrei Șaguna", colaborează ca profesor și cu Institutul Politehnic din Brașov, la catedra de limbi moderne, al cărei șef devine ulterior, până la pensionare.

- Rămâne activ și după pensionare, predă la un liceu din Sf. Gheorghe și apoi este consilier cu comunicarea la firma rusească Lukoil.

- Desfășoară și o bogată activitate culturală și literară, fiind autorul mai multor volume de poezii, eseuri și memorialistică: "Jenantele adevăruri. Scrieri nu chiar pe placul tuturor" (2004), "Rătăcitor prin vremuri, nostalgii și doruri" (2004), "O cântecică pentru seara de Crăciun" (2004), "Lingvistică și istorie" (2007), "Șase ani de primăvară (Legenda unui suflet studentesc)" (2008), "Colegiul Andrei Șaguna la ceasul etericelor amintiri" (2008), "Eminenți universitari brașoveni" (2008), "Rememorări necesare sau inevitabile întoarceri în timp", „Meditații în cheie lirică asupra conceptului de femeie” (2009), "O carte pentru săcelenii mei" (2012), precum și numeroase studii și articole de lingvistică.

- O latură importantă a activității sale culturale de după pensionare o reprezintă colaborarea cu Asociația Cultural-Sportivă "Izvorul" și revista acesteia, "Plaiuri Săcelene". Se implică în organizarea manifestărilor culturale ale asociației, al cărei președinte de onoare devine, scrie numeroase articole pentru revistă, participă la conferințele organizate de asociație cu numeroase intervenții foarte apreciate și urmărite cu mare interes de participanți.

Redacția "Plaiuri Săcelene"

"VOCEA LUI DE PRIETEN, CETĂȚEAN ȘI DASCĂL NE VA LIPSI..."
(Cuvânt rostit la înmormântarea d-lui Profesor Dimitrie D. Cazacu)

Cucernici părinți,

Biserica și credința ne călăuzesc.

Sufletul nostru își găsește patria sub aripile ocrotitoare ale Bisericii. Ea ne întâmpină la venirea noastră pe lume. Ea ne însoțește până închidem ochii. Ea ne mângâie și ne întărește în ceasurile cele mai diferite ale existenței noastre.

Îndurerată familie,

"Să nu plângeți! Acela din mine care vă iubește va trăi de-a puru-

ri. Aceasta este numai despărțirea vremelnică, n-o faceți așa de dureroasă. Eu simt că părăsesc pământul numai, nu și viața."

Întristați ascultători,

Inima prietenului nostru, în urmă cu trei zile, a încetat să mai bată tic-tac, tic-tac. A rămas apăsată pe tac...

Cu toții am rămas fără grai, ne-a înghețat o parte din suflet. Îngerul său l-a luat de mână, conducându-l în fața Judecătorului suprem, în lumea Lui, aleasă, curată și nevăzută.

Vocea lui de prieten, cetățean și dascăl ne va lipsi. Rar

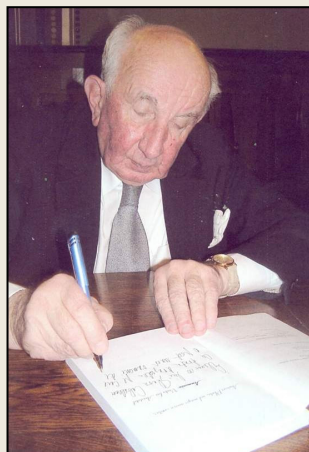
ne-a fost dat să fim atât de triști. A părăsit această lume, fiind așteptat de îngeri și condus spre poarta Edenului, la locul dobândit ca răsplată divină pentru conduita sa exemplară trăită pe pământ.

Profesorul Dimitrie Cazacu și-a pus talentul, inteligența și energia în slujba: Colegiului Național "Andrei Șaguna", Universității brașovene "Transilvania" și, de ce să nu o spunem, urbei noastre, prin revista "Plaiuri Săcelene", editată de Asociația Cultural-Sportivă "Izvorul", al cărei președinte de onoare a fost. Atașamentul său față de Săcele a fost demonstrat din plin în urmă cu numai cinci luni, când a fost lansată lucrarea sa de suflet, "O carte pentru săcelenii mei", carte închinată părinților săi, care au sădit și cultivat afecțiunea și respectul pentru acest tărâm de o copleșitoare frumusețe, tainic și generos adăpost al unor nobile tradiții, ce au dat viață peste timp unor alese caractere și inconfundabile modele umane. Lucrarea sa ne permite să ne cufundăm în amintirile trecutului săcelean prin omagierea eminențelor săceleni, a preocupărilor majore ale elitelor săcelene, a școlii săcelene - strălucită pildă a dascălilor de autentică vocație.

Profesorul Dimitrie Cazacu a fost un dascăl priceput, un admirabil pedagog, distinsă personalitate didactică, o mare autoritate, respectat atât de profesori cât și de elevii colegiului și de toată lumea, așa cum reiese din lucrarea sa "Colegiul Andrei Șaguna la ceasul etericelor amintiri", închinată tuturor celor care n-au precedat să dăruiască fie și o fărâma a sufletului lor nobilelor idealuri ale acestui așezământ pentru eternitate.

Absolventul promoției 1954, doctorul Dan Gogonea, spunea că această carte este scrisă cu sufletul, fără să ignore, însă, rigorile documentelor, așezând fiecare componentă a acestei impresionante cronologii la locul său, așa cum le-a potrivit istoria și nu vrerea schimbătoare a oamenilor. Alături acestor aprecieri părerea autorului însuși, care spunea că geneza colegiului "Andrei Șaguna" își are explicațiile ei materiale, fără ca acest lucru să-i deranjeze sau să-i afecteze miturile cele dintâi, favorizând înțelegerea celor ce vor veni după noi asupra mecanismelor și conexiunilor capabile să producă excelența. Un singur exemplu de autoritate didactică în formarea viitorului cetățean este cel al profesorului Stelian Mărculescu, înscris în Panteonul șagunist, care nu agreea ocrotirea gratuită a elevilor-problemă.

Micu Cazacu a fost un om pașnic, sociabil și nu-l cunoaștem aplecat spre superficialitate, descoperind în el valențe

ale prieteniei de cea mai înaltă demnitate umană. A fost un om dornic de armonie și de ordine. Gândurile lui au fost oneste, intențiile nobile și comportamentul poate fi un exemplu demn de urmat.

Pentru toate acestea, Dumnezeu l-a primit înainte de a muri printre aleșii Lui; curajos a trăit, curajos s-a prezentat în veșnicie. Alături de soție și fiul său și-au purtat împreună suferințele, visurile, speranțele și bucuriile.

A fost omul care suporta cu ușurință oboseala și greutățile printr-o ținută distinsă și învățătură aleasă, era puternic și curajos, avea farmec și era stimat de oameni. A fost tonic, șarmant, distins, fără fasoane, bucuros de glume și de taclale, știa să facă aluzii îndrăznețe, făcea glume știind că acestea constituie regula de aur a vieții. Era dintre acele firi

alese ce se impun prin exteriorul lor ochiului și prin interiorul lor minții. Era plin de vioiciune în alura de tinerețe, în gest, un vânt de primăvară în tot. A fost un om inteligent, care a știut ce vrea și care a gândit precis și limpede.

Prin comportamentul său prietenos la maximum a câștigat simpatia, admirația și respectul elevilor, profesorilor și concetățenilor săi, smulgând din partea tuturor accente vii de aprobare, admirație și respect.

Amintirea lăsată de Micu Cazacu trebuie să se prelungească în viitor, iar exemplul personalității sale să ne fie un îndemn pentru a urca pe culmile idealurilor de colaborare elev-școală-profesor.

Aducându-ne aminte de adevărul cuprins în stihurile:

"... Așa e scris în cartea sorții
De la întâiul leagăn la morminte
Să treacă totul prin durerea morții
Iar sufletul să meargă înainte..."

nouă ne rămâne respectarea gestului strămoșesc de a aprinde o lumânare la căpătâiul lui, trăind realitatea contopirii trecutului cu prezentul în noi.

Sufletul distinsului nostru concetățean nu dispăre. El trăiește în lumea ce nu se vede și care ne înconjoară, nu știm unde s-a dus, dar știm unde a rămas: în sufletele noastre...

Doamne, primește-l ca pe un vrednic în sânul proriei Tale!

Ec. Dumitru Voinea

AMINTIRI ÎNDOLIAȚE LA DESPĂRȚIREA DE UN MARE SĂCELEAN

Joi, 23 mai 2013. A fost o zi posomorâtă de toamnă la începutul verii, cu dese averse de ploaie și nori plumburii care încărcău cerul și sufletul oamenilor. O zi prevestitoare de rele ai crede și așa a și fost pentru că, spre înserat, o veste tristă a întunecat inimile celor care l-au cunoscut și prețuit pe domnul profesor universitar dr. Dimitrie D. Cazacu. Inima lui plină de optimism și speranțe, tânără și mereu clocotitoare l-a trădat și a încetat să mai bată.

De acum încolo, Domnul Profesor va continua să trăiască doar în amintirea celor care l-au iubit și care au avut prilejul să se înfrupte din imensa lui cunoaștere, pe care a dăruit-o cu drag și dezinteresat tuturor celor care au vrut să-i fie alături.

Stă mărturie celor spuse mai sus prodigioasa sa activitate de pedagog eminent, om de știință de o aleasă ținută și cea de om de cultură, cărturar și talentat poet, eseist și memorialist.

Profilul unui om, receptarea lui de către contemporani sunt date în primul rând de felul în care a reușit să valorifice daru-

rile, mai multe sau mai puține cu care l-a înzestrat Dumnezeu, de felul în care aceste daruri au rodit în operele sale, iar sămânța lor a fost sădită în conștiința și în sufletul celorlalți. Din aceste puncte de vedere, putem spune, fără a greși cu nimic, că Domnul Profesor Dimitrie Cazacu a fost cel mai reprezentativ intelectual săcelean contemporan și o personalitate marcantă a vieții academice și culturale brașovene.

Darul său de pedagog eminent a fost subliniat în repetate rânduri de cei care l-au cunoscut în această ipostază, fie ca profesor la Colegiul Național "Andrei Șaguna", fie ca șef al catedrei de limbi moderne a Universității din Brașov. Amintirile foștilor elevi sau ale colegilor de catedră, cadre didactice de cea mai înaltă valoare ale

acestor prestigioase instituții de învățământ brașovene, creionează portretul unui dascăl dedicat profesiei sale, cu vaste cunoștințe, atașat de elevii săi și mereu preocupat de îmbunătățirea actului educațional.

Domnul Profesor Dimitrie Cazacu a fost mereu aproape de tinerii pe care îi instruia, implicându-se constructiv în viața lor, în formarea profesională și în pregătirea pentru viață.

La colegiul "Andrei Șaguna" a reînființat fanfara elevilor, formație muzicală de prestigiu, a înființat o orchestră, a participat, împreună cu elevii, la diverse manifestări culturale.

S-a simțit mereu bine în mijlocul tinerilor săi învățăcei, i-a apreciat întotdeauna, a crezut în ei și în posibilitățile lor de a se afirma, de a schimba lumea, de a se impune și a aduce progresul. Adresându-se tinerilor săceleni, spunea cu sinceritate: "În ceea ce mă privește, am fost întotdeauna fericit să fiu alături de cei pe care i-am educat, acceptând, de pe poziții absolut egale, un dialog cu un adolescent sau un tânăr, considerând un asemenea fapt ca pe o obligație morală față de cei cărora le încredințăm rosturile acestei lumi."

Omul de știință Dimitrie Cazacu se dezvoltă pe de-a-tregul în articolele lingvistice scrise și publicate, dar, mai ales, în teza sa de doctorat și în cartea "Lingvistică și istorie", apărută în 2007. Destinată cu precădere specialistului, lucrarea este o contribuție de excepție la dezvoltarea lingvisticii românești și evidențiază profesionalismul de cercetător al autorului în domeniul lingvisticii comparate.

Poetul, eseistul și memorialistul Dimitrie Cazacu surprinde prin sensibilitate și profunzimea sentimentelor în volumele de poezie publicate, prin ascutimea analizei, fina observație și logica demonstrației în eseuri și prin memoria prodigioasă, talentul narator, limbajul atractiv și umorul spumos din paginile de evocare memorialistică. Deși aplecat la o vârstă mai înaintată asupra preocupărilor literare, scrierile Domnului Profesor au avut de fiecare dată un succes remarcabil, au fost așteptate cu nerăbdare de un public special, avizat și au afirmat în galeria scriitorilor brașoveni o personalitate al cărui talent literar nu poate fi, sub nici o formă, ignorat.

Eu, personal, l-am cunoscut pe Domnul Profesor relativ târziu, prin 2004 sau 2005, când domnia sa începuse să-și pună în valoare vastele cunoștințe despre viața săceleană și cea brașoveană în cadrul unor foarte apreciate conferințe prilejuite de diferite manifestări organizate de asociația "Izvorul" sau în fermecătoare talk-show-uri televizate.

Încă de la început, am descoperit cu surprindere că septuagenarul, elegant, cu o ținută nobilă, care electriza auditorul era înzestrat cu un dar al oratoriei de clasă, însoțită de o mimică expresivă, bine studiată, care te țineau cu ochii ațintiți asupra figurii sale cu trăsături nobile, făcând ca cele povestite să capete un farmec aparte. Avea Domnul Profesor darul de a rosti fraze memorabile, care te urmăreau mult timp după aceea, dezvoltând o subtilitate fermecătoare. Întâmplările povestite și figurile evocate, comentariile lămuritoare creau adevărate fresce ale vieții săcelene de altădată, pline de viață și de culoare.

Un alt lucru care te surprindea de la prima întâlnire cu Domnul Profesor era energia debordantă, cuceritoare, pe care o emana și pe care o transfera, asemenea unui magician, celor cu care vorbea.

În anii care au urmat am avut marele privilegiu de a-l cunoaște mai îndeaproape, de a colabora cu Domnul Profesor în cadrul redacției revistei "Plaiuri Săcelene". Primele impresii aveau să se confirme și să capete aspectul unor certitudini, complete fiind în timp cu altele. Vesel, volubil, un nesecat izvor de vorbe de duh, înțelept, îngăduitor, dar și exigent în același timp, așa mi-a rămas întipărit în minte Domnul Profesor din anii în

care am avut șansa să colaborez cu dânsul în redacția "Plaiurilor Săcelene".

La vârsta la care alții se retrag în izolarea senectuții, Domnul Profesor Cazacu s-a lansat cu entuziasm tineresc, cu talent și pricepere în sprijinirea activității asociației "Izvorul" și, mai ales, în ridicarea nivelului calitativ al revistei acesteia. Dovedea prin aceasta că este un om activ, că nu i s-a tocit interesul pentru un domeniu sau altul, că, ajuns într-o etapă superioară de creație, este dispus să împărtășească, cu bunăvoință și drag, valoarea comoară adunată, filtrată și sedimentată în prodigioasa sa memorie, săcelenilor, celor pe care îi iubea și cărora voia să le lase moștenire inestimabile pagini de monografie locală.

Așa se face că, număr de număr, ne delecta cu admirabile articole în care zugrăvea portretele dragi ale membrilor familiei sale, ale prietenilor apropiați și intelectualilor care au dus faima Săcelelor, vorbea despre bogăția materială a acestor plaiuri, despre spiritul inovator și întreprinzător al mocanilor, despre școala și biserica săceleană, despre viața culturală de excepție din perioada interbelică și atmosfera caldă și primitoare din casa părintească și din casele cunoscuților. Toate aceste fermecătoare evocări erau publicate în revista sa de suflet, "Plaiuri Săcelene", și erau așteptate cu nerăbdare de săcelenii autentici, dornici să retrăiască sau să afle, de la un martor al celor relatate, lucruri noi și inedite despre părinții și înaintașii lor.

Domnul Profesor se atașase trup și suflet de revistă, îi urmărea cu atenție parcursul, se implica în îmbunătățirea conținutului ei cu toată dăruirea. După apariția unui nou număr, discutam minute în șir despre ce a fost bine și ce mai puțin bine, se bucura când numărul era unul reușit și revenea cu observații, propuneri, sugestii și încurajări atunci când considera că lucrurile trebuie îmbunătățite. Fără îndoială, dacă revista "Plaiuri Săcelene" a reușit să ajungă la 20 de ani de existență, o viață foarte lungă pentru o revistă de cultură în ziua de astăzi, dacă formatul și conținutul său au cunoscut certe salturi calitative, acest lucru se datorează cu asupra de măsură și implicării și contribuției de excepție a Domnului Profesor Dimitrie Cazacu.

Pe la începutul anului 2012, îndrăgostit de resorturi interioare de dânsul simțite, Domnul Profesor a început să definească, din articolele publicate de-a lungul anilor în revistă și din altele noi, lucrarea pe care o visa de mult timp și pe care o dorea neapărat apărută. Cu energia și hotărârea care îl caracterizau, a știut să-i mobilizeze pe cei care îl puteau ajuta în acest demers, astfel încât, la începutul lunii decembrie 2012, cu sprijinul asociației "Izvorul", a văzut lumina tiparului lucrarea "O carte pentru săcelenii mei", o monografie captivantă a vieții sociale și economice de pe aceste meleaguri în secolul XX. Cartea adună spre a fi restituite cu dărnicie, dar și cu mândrie, gesturi, scene, amintiri și emoții, din țesătura cărora transpare iubirea mare pe care autorul a purtat-o acestor locuri din care s-a tras și pe care le-a prețuit întreaga viață.

A fost Domnul Profesor, fără doar și poate, un mocan adevărat, mândru de originile sale și de valorile morale pe care înaintașii săi le-au pus la baza propășirii lor materiale și spirituale: omenia, demnitatea, lupta aprigă cu viața, onestitatea, munca, dragostea și încrederea în aproapele, încrederea în școală și în beneficiile unei educații de calitate. Câtă asemănare, până la suprapunere aproape, între aceste principii și cele după care s-a călăuzit Domnul Profesor întreaga viață! Era mândru că se trage din neamul mocanilor săceleni, din această comunitate pe care o vedea de elită pentru că reușise, pe parcursul mai multor secole, să se impună prin "dorința aprigă de mai bine, tentația înnoirii și prosperității, dar nu oricum și prin orice mijloace, ci printr-o confruntare și o luptă dărză cu viața, animată de ancestrala convingere că priceperea și munca făuresc minuni, dau viață pustului,

roadă pământului, strălucire neamului”.

Aceleași principii sănătoase de viață se regăsesc și în vocația europeană a spiritului său elevat. Era deschis valorilor democrației, cutezător, tolerant și promotor al egalității între oameni. Peste datele sale naturale, favorabile unei asemenea abordări, se suprapusese șansa să se formeze într-o familie europeană și într-un Săcele interbelic în care notele dominante erau cele ale echilibrului, ale unei raționalități în care “...orice om cu scaun la cap, reprezentând un potențial lucrător, integrabil în viața comunității, fie el român, maghiar, german ori ceh, deoarece au existat și dintre aceștia, ducea o viață onorabilă, bucurându-se de respectul și admirația tuturor”. O asemenea formație făcea din Domnul Profesor un inamic înverșunat al naționalismului deșănțat, al meschinăriei, lenei, superficialității, lipsei de orizont și de profesionalism.

Asumându-și rolul de evocator al marilor succese materiale și spirituale ale înaintașilor săi, Domnul Profesor nu a ezitat să și-l asume și pe cel de scriitor-cetățean, responsabil și îngrijorat de starea actuală a lucrurilor. Toate evocările sale din trecut sunt făcute cu scopul de a (re)deștepta mândria contemporanilor săi săceleni, mai ales a tinerilor, pe care îi vedea motorul succesorilor ce vor veni într-o lume deosebită, prin adaptările tehnologiei moderne, de lumea patriarhală din scrierile sale. Nu se sfia să viseze la o lume săceleană a viitorului, supertehnologizată, să fie un vizionar optimist, convins că “... Vă voi privi în acele decenii de undeva de foarte de sus, regretând că am fost prea modest în evaluarea previziunilor și aprecierii latentelor și tinerelor speranțe ale săcelenilor”.

Bonom și admirator al plăcerilor vieții, gustate cu măsură, Domnul Profesor a relatat în evocările sale, cu îngăduință și sugubeață plăcere, și despre micile aventuri la care mocanii se mai dedau din când în când: balurile și petrecerile cu dans și muzică antrenantă, cu mâncăruri dintre cele mai alese, stropite cu vin de calitate, terminate spre dimineață cu câte un pocherăș ori licitație cu prietenii, câte o privire “mai vinovată” către “frumusețile” de care Săcelele nu ducea lipsă. Gurmet, obișnuit cu mesele alese, Domnul Profesor a evocat cu plăcere, în pagini

întregi, gastronomia săceleană, a realizat adevărate tablouri sugestive din care îți făceau cu ochiul produsele de băcănie ori de panificație din prăvăliile interbelice, fripturile sofisticate, sarmalele delicioase “marca țața Anica Median”, brânzeturile și salămurile fine, cozonacii, nenumăratele delicatese puse pe masa de sărbătoare de mama sa. În cuvinte bine meșteșugite, cu mimica sa expresivă de care am mai vorbit, Domnul Profesor reușea de fiecare dată să te transpună în atmosfera meselor de altădată, să-ți inducă mirosurile îmbietoare, gusturile unice ale bucatelor, făcându-te să-ți lase gura apă.

Domnul Profesor ne-a părăsit puțin și a pornit în călătoria pe care o aștepta și o presimțea în ultimul timp. A plecat împăcat cu sine și cu viața, mulțumit că a putut dăru, atât cât l-a lăsat Dumnezeu, oamenilor, dar și nerăbdător să se întâlnească cu vechii săi prieteni săceleni, plecați dincolo mai devreme, pe care i-a iubit și i-a zăgrăvit atât de frumos pentru posteritate: “Sămânța ta a încolțit generos, Genule.. Iar mie caută-mi un locșor pe aproape, să reînnoțăm firul poveștilor noastre și ale altora noi, cu care voi veni curând și neapărat la masa ta, să închinăm pentru prietenia noastră senină, niciodată umbrită de vreo învolburare și, bineînțeles, să facem cântul (ce zici de “Teiul” lui Shubert pentru început) și să uimim tot tărâmul sfânt cu dragostea de viață adusă de pe Pământ, mai exact din Săcele”.

Este păcat că asemenea oameni nu capătă un răgaz mai mare de la Dumnezeu, nu trăiesc mai mult pentru a avea la dispoziție tot timpul de care au nevoie pentru a crea și pentru a-și pune în valoare uriașa lor experiență și volumul de cunoștințe acumulate. Domnul Profesor Dimitrie Cazacu mai avea multe de dăruit, memoria sa prodigioasă păstra încă lucruri inedite care abia așteptau să fie așternute pe hârtie sau expuse în vreo conferință. Toate acestea s-au pierdut, dar noi, cei ce l-am iubit și apreciat suntem mândri că am fost contemporani cu dânsul, că am fost atât de aproape de unul dintre cei puțini care au știut să dea valoare Săcelelui și Brașovului.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Horia Bârsan

UN MOMENT DE RECULEGERE PENTRU UN OM DE VALOARE- DIMITRIE D. CAZACU

Sunt atât de multe de spus despre cel ce a fost profesorul universitar doctor Dimitrie D. Cazacu încât nu mi-ar ajunge doar un simplu articol să exprim tot ceea ce mi-aș dori în legătură cu dumnealui. Despre viața, activitatea și personalitatea domniei sale se pot scrie sute de pagini și tot ar mai fi câte ceva de adăugat, exact așa cum făcea și el atunci când începea să povestească. De aceea, nu o să prezint date biografice, ci o să încerc să mă rezum în cadrul acestei expuneri la ceea ce a însemnat pentru mine această mare personalitate săceleană și la impactul pe care l-a avut asupra mea, ca tânăr născut după 1989.

Pe domnul profesor îl știam de foarte mult timp căci urmăream cu mare interes emisiunile și simpozioanele în cadrul cărora era invitat, fiind fascinat de relatările sale, dar l-am cunoscut personal acum aproape doi ani cu prilejul acordării unui interviu pentru un proiect din cadrul masterului pe care îl urmez. Încă de la prima întâlnire mi-am dat seama că această persoană are un dar aparte de a povesti și de a se mula în funcție de personalitatea fiecăruia, mai ales când exista empatia dintre suflete. Am prins drag de el, iar reversul a funcționat pentru că avea pentru fiecare persoană care îi călca pragul câte o vorbă bună de spus și câte un loc în inima lui uriașă. Cel mai mult timp l-am petrecut în momentul în care m-a rugat să îl ajut pentru finalizarea ultimului

său capitol din ultima și cea mai recentă carte a sa, monografia „O carte pentru săcelenii mei”. Câștigul a fost de ambele părți căci m-a ajutat să mă descopăr mai bine, să află foarte multe informații prețioase și să primesc cu brațele deschise înțelepciunea, optimismul, vivacitatea și inteligența dumnealui. Mi-a oferit multe sfaturi valoroase, a încercat să

mă ajute ori de câte ori aveam nevoie, chiar și atunci când nu era cazul. Cu toate că nu am putut să-i fiu alături cât mi-aș fi dorit, cu toate că diferența de vârstă era considerabilă, apropierea dintre mine și dumnealui s-a produs spontan, dânsul reprezentând acel om polivalent pe care oricine și l-ar dori aproape - profesor, prieten și bunic. Pot să îl numesc, fără să produc vreo eroare, Profesorul întrucât a transmis enorm de multe și și-a exercitat cu succes funcția, nu doar în cadrul catedrelor la care a predat, ci și

în afara lor, în viața de zi cu zi, în viața oamenilor care îi călcau pragul mereu. Căci, chiar dacă în ultima perioadă nu a mai ieșit în lume, pe jos sau cu draga lui bicicletă, cum obișnuia să o facă, a reușit să aducă lumea la el, în casa sa fiind mereu un „du-te-vino”, oamenii veneau, plecau, îl sunau, îl căutau încontinuu pentru că a adus în permanență în preajma lui oameni din toate categoriile sociale, de toate vârstele, având un impact major și asupra tinerilor și înțelegându-le foarte bine temerile și frământările. În ființa lui s-au îmbinat armonios și într-un mod unic atât conservatorismul, grația, cavalerismul, sensibilitatea sufletească, cât și modernitatea, identificarea cu nevoile generațiilor tinere și ancorarea în contemporaneitate, fiind în pas cu schimbările acestei epoci.

Avea foarte multe de transmis, de la rețete de bucătărie, printre care și îndrăgita „citronadă à la Dimitrie Cazacu”, la noțiuni de grădinărit, cunoștințe de lingvistică, istorie, geografie, română sau sfaturi privind dragostea și regăsirea drumului în viață. Nu doar biblioteca lui din apartament dădea pe dinafară, ci și mintea sa, fiind o adevărată enciclopedie ambulantă. Doar vârsta îl trăda, însă sufletul său era tânăr, poate chiar mai tânăr decât al multora dintre noi.

Blândețea și bunătatea inimii sale i se citeau pe chipul senin, pe obrajii aceia ca purpura și în ochii săi mereu luminați de dragostea imensă pe care o avea de dăruit fiecărui om. Suferința fizică nu a reușit să-i doboare spiritul veșnic tânăr, fiind un model de tărie și demnitate până în ultimul moment al vieții sale. Chiar dacă atunci când îl întrebam cum se mai simte și îmi spunea „Păi, sunt bine, doar cu picioarele astea...”, imediat găsea să adauge că asta nu îl deranjează și nu îl oprește din a continua să facă ce și-a propus, ascunzând cu stoicism durerile fizice. Considera că este mai important să-ți menții spiritul puternic și la înălțime decât să te plângi mereu pentru că uneori hrana spirituală și bagajul de emoții, trăiri și sentimente cântărește mai mult decât carcasa care ne desăvârșește pe fiecare, adică trupul.

Înmormântarea domniei sale a arătat încă o dată că, prin felul său unic de a împărți din bunătatea, generozitatea și cunoașterea sa, un singur om poate să adune laolaltă trei, patru sau chiar cinci generații, iar asta înseamnă foarte mult căci sunt puțini aceia care sunt hărăziți de Dumnezeu cu acest dar sau ta-

lant. Însă el a avut nu doar unul, ci zeci de talanți și a reușit să planteze câte unul în fiecare om care a luat contact cu domnia sa. Moartea acestuia reprezintă o mare pierdere, dar faptul că a împărțit acești talanți mai departe reprezintă o mare realizare și un mare câștig pentru cei care au rămas în urma lui, așa cum a spus și părintele protopop Dănuț Benga în predica rostită la înmormântare.

Consider că cea mai mare mulțumire pentru el, de acolo de sus de unde ne privește pe fiecare în parte, ar fi să reușim să-i împlinim măcar o parte din dorințele sale și aici mă refer la visul restaurării Săceleului de odinioară, așa cum spunea într-unul din articolele sale de valoare: „Faceți în așa fel încât locurile copilăriei și adolescenței voastre să-și păstreze ineditul farmec, să vă regăsiți adevăratele prietenii și doruri”. Profesorul Dimitrie Cazacu a fost un idealist, dar un idealist ancorat în realitate, căci consolidarea specificității zonei ar fi ușor de atins, punctul de pornire existând deja - ideile sale și iluminarea noastră venită dinspre dânsul -, restul necesitând voința oamenilor și reprezentanților comunității din care a făcut parte. Putem începe printr-un pas mic, ca de exemplu deschiderea unei plăcintării la Săcele unde se pot vinde plăcinte tradiționale, inițierea unei afaceri locale, tot dumnealui afirmând: „dacă cineva m-ar susține material, aș demonstra un lucru: că dacă fac eu o plăcintărie unde se vând plăcinte cu cartofi, la un ghișeu și cu brânză, la altul, douăsprezece ore pe zi e coadă și... zicem ba că n-avem de muncă, că n-avem cutare, dar putem face imediat de muncă, douăsprezece ore pe zi e coadă la plăcinte și case de comenzi...”.

Închei prin a aduce în atenția cititorilor un citat foarte frumos care îi aparține: „Atunci iubești pe Dumnezeu când Dumnezeu doarme la tine în suflet, când e acasă și vorbești cu El” și prin a spune că regret un singur lucru: faptul că nu l-am cunoscut mai devreme!

Cu recunoștință și respect pentru un adevărat exemplu care mai avea foarte multe de transmis,

Alexandra Banciu,
masterand, anul II, Facultatea de Litere Brașov

EMIGRAȚIA SĂCELEANĂ

Emigrația săceleană cuprinde două tipuri: păstoritul transhumant al mocanilor săceleni care ajung să se stabilească în locurile cu pășuni și emigrația celor cu preocupări intelectuale sau comerciale care căutau în Vechiul Regat afirmarea valorii lor care era obstrucționată în Transilvania unde românii beneficiau de puține drepturi.

Păstoritul transhumant constituia principala activitate economică a săcelenilor și se desfășura cu precădere între Țara Bârsei și Dobrogea. Iernile grele din Ardeal, lipsa pășunilor care să asigure hrana peste iarnă unui număr mare de oi, îngrădirile și taxele pe care trebuiau să le suporte din partea magistraților sunt unele dintre cauzele pentru care mocanii săceleni, brăneni, păstori din Marginimea Sibiului alegeau pentru iernatul turmelor Dobrogea care avea o climă mai blândă, vegetație abundentă și condiții prielnice pentru sporirea turmelor.

Oierii ardeleni își strângeau toamna oile și porneau cu ele după Sfânta Maria spre plaiurile din Țara Românească, în bălțile de pe valea Dunării și în dreapta fluviului, iar primăvara, după ziua Sfinților Constantin și Elena, își mânau mereu turmele îndărăt în Ardeal unde petreceau vara.¹ Cu timpul, mulți mocani se vor stabili definitiv în Dobrogea, întemeind așezări, ocupându-se cu negoțul, se angajau ca păstori de vite la turci, tătari sau românii înstăriți, astfel sporind numărul populației românești din

această provincie.²

În pendularea cu turmele de la munte la câmpie, mocanii săceleni urmau trei drumuri care porneau toate din porțiunea carpatină cuprinsă între munții Buzăului și Bucegi: Zăganul, Ciucașul, Tigăile, Grăpșoarele, Babeșul, Mănăilă, Clăbucet, Susaiul, Găvana. Aceste drumuri erau:

1. Drumul Ilon-Popești-Chiperești-Cislău-Ghiulești
2. Drumul Teleajului, în direcția Vălenii de Muntede unde unindu-se cu primul-porneau amândouă spre câmpie, fie în direcția Mehedința-Vadu Sărat-Mizil, fie la Vadu-Mizil -Brăila. De la Vălenii de Munte, drumul Teleajului mai avea o variantă, în direcția Ploiești-Albești-Cioara-Urziceni.
3. Drumul Valea Doftanei spre Teșila-Plaiul Schiuleștilor sau Plaiul Gârbovei coborând la Comarnic și de aici pe Valea Prahovei spre Ploiești-Căzănești-Slobozia.³

Pendularea de la munte la câmpie toamna, se făcea mai ușor, deoarece, recolta fiind culeasă, turmele de oi puteau merge în voie noaptea pe răcoare, reușind să parcurgă distanța în 6-7 zile, cam 40 de kilometri pe zi. Primăvara drumul era mai greu, din cauza semănăturilor încolțite și în creștere, nu se putea merge decât pe ziua, cu multă atenție, deci mai încet, aceasta și pentru faptul că oile, nefiind tunse, erau greoaie la mers. Afară de asta, ele mai aveau și miei. Așa că la înapoiere, pentru parcurgerea

aceleiași distanțe era nevoie de 8-9 zile mergând până la 30 de kilometri zilnic.³

Traversarea Dunării se făcea prin punctele de carantină Brăila, Oltenița, Piuă Pietrei, Măcin, Vadu Oilor unde erau numărate și verificate de anumite boli și apoi îmbarcate pe caiace sau poduri umblătoare, unele considerate poduri mari care puteau transporta probabil 100-120 de oi fiecare.⁴ De pe malul turcesc se mai trecea și pe poduri turcești ca cele din Hârșova, Măcin și Turtuicaia cu capacitate redusă, ele fiind considerate ca focare de transmitere a unor molime, în alte cazuri folosindu-se și luntrile unor localnici.⁵

De obicei, numai oierii mai puțin înstăriți își însoțeau turmele în Dobrogea, cei bogați rămânând în Ardeal și venind doar la câțva timp pentru a inspecta târlele și să aducă unele lucruri de trebuință pentru ciobani. În lipsa stăpânului târla era condusă de un vâtaf numit de regulă scutar care era însărcinat să cumpere mălaiul și alte trebuincioase la ciobani. Ciobanii erau angajați din același sat sau din sate învecinate, o târlă putând avea de la 1 la 10-15 ciobani, în funcție de numărul oilor.

Condicile carantinelor încep să consemneze din deceniul trei al secolului XIX numele unor mocani săceleni, aceste condici reținându-i doar pe cei înstăriți. Primele informații provin din anul 1830, când pe la carantina Brăila au fost înregistrați la intrarea în Dobrogea, între 30 octombrie-30 noiembrie, mocanii Vlad Pârlea din Cernatu cu 2.410 oi, 2 cai și 12 ciobani, Radu Țiței din Satulung cu 2.231 oi, 4 cai, 4 asini și 15 ciobani.⁷ La revenirea din Dobrogea, în catastră carantinei de la Brăila erau amintiți, la 6 aprilie 1831, Zaharia Pârlev din Săcele cu 2.260 de oi și 40 de capre și Vlad Pârlev din Cernatu cu 2.249 oi și 30 de capre⁸ și Manea Pârlev din Satulung cu 2.558 oi.⁹ Lista cu venirea mocanilor din Dobrogea pe la carantina Brăila, între 8-29 martie 1832, îi amintește pe Zaharia Pârlev cu 5.600 oi, 200 capre, 7 cai, Manea Pârlev 3.220 oi, 120 capre, 6 cai, Ion Șeitan cu 2.710, oi 20 capre, 7 cai, Bucur Șeitan cu 2.000 oi, 20 capre, și 4 cai și Bucur Găitan 2.110 oi, 40 capre, 5 cai, săceleni.¹⁰ Între 2 septembrie-19 noiembrie 1832 pe la carantina Piuă Pietrei a intrat în Dobrogea Ion Spănu din Satulung cu 2.492 oi, 3 cai, 1 asin.¹¹ Lista carantinei din Brăila nota între 29 august-13 octombrie 1832 pe mocanii săceleni Zaharia Pârlev cu 4.200 oi, 80 capre, 16 cai, 2 boi, 3 asini, Vlad Pârlev 3.550 oi, 62 capre și 141 bovine, Cosma Bercaru cu 172 vite cornute mari.¹²

Între 20 martie-29 aprilie 1833, pe la Piuă Pietrei, au intrat în Țara Românească, Ion Spănu din Săcele cu 2.448 oi și Ion Roșculeț, tot de acolo, cu 2.329 oi, iar pe la Brăila, între 4-29 martie, Bucur Găitan din Satulung cu 5.020 oi, 30 capre, 8 cai, 6 asini.¹³ În același an reveneau în Dobrogea, între 30 august și 8 noiembrie, mocanii: Zaharia Pârlev 5.996 oi, 254 capre, 11 cai, 3 asini, Stoica Nutea 4.616 oi, 183 capre, 13 cai, 1 asin, Oprea Țărcă 4.210 oi, 191 oi, 171 cai, 6 asini, Ion Vineș 3.910 oi, 80 capre, 7 cai, 7 asini, Manea Pârlev 3.714 oi, 118 capre, 10 cai, 4 asini, Ion Giuglea 3.388 oi, 100 capre, 6 cai, 1 asin, Staicu Șeitan 3.210 oi, 53 capre, 5 cai, și Cosma Bercaru 3.182 oi, 310 capre, 31 cai,¹⁴ toți săceleni.

Carantina Piuă Pietrei raporta în intervalul 7 septembrie-13 decembrie 1833 pe mocanii Drăgan Petev cu 4.684 oi, 11 cai, 2 asini Radu Giuglea 3.254 oi, 4 cai, 5 asini, Bucur Găitan 3.016 oi, 113 cai, 1 asin, Pătru Petru 3.008 oi, 5 cai, 1 asin, toți din Satulung.¹⁵

În toamna lui 1834, la Brăila treceau în Dobrogea mocanii Bucur Găitan din Satulung (3.631 oi), Ion Manea din Cernat (3.564 oi) și Staicu Șeitan din Satulung (3.500 oi)¹⁶ cei mai bogați intrați în Dobrogea.

În ziua de 10 aprilie 1838 carantina Piuă Pietrei primea cererea unui grup de mocani către carantina Gura Ialomiței de a li se permite aducerea în Țara Românească a vitelor pe care le-au

avut la iernat în Dobrogea. Printre semnatari se aflau și opt mocani săceleni. (Anexa IV, doc I)

Există printre mocani și obiceiul de a se angaja la turci cu simbrie, documentele reținând pe Nițu sin Liță și Stan sin Radu Negraru din Săcele care fugiseră de la Ali Aga (Anexa IV doc II).

În lista datată 9 octombrie 1845 de la consulatul austriac din Galați sunt amintiți printre supușii austrieci și ciobani aflați în Dobrogea: Gheorghe Golea din Satulung cu 6.000 oi și 100 cai, Nicolae Burduloi din Săcele cu 2.400 oi și 200 cai, Gheorghe Buzatu din Satulung cu 2.370 oi și 50 cai, Ioan Verza din Cernatu cu 2.100 oi, 173 cai, 80 bovine și Gheorghe Roșca din Satulung cu 2.100 oi.¹⁷ În același act este amintită și târla unită a fraților Cosma și Radu Bercaru din Cernatu¹⁸, aceste asocieri erau benefice pentru că ușurau transportul oilor, altă asociere fiind consemnată în 1853- cea a fraților Moise și Alexe Ciută din Satulung.

O preocupare directă legată de creșterea animalelor era și comercializarea pieilor, un document din 1851 amintește cerea lui Stan Bleblea din Săcele către domnitorul Țării Românești, Barbu Știrbei, de a i se îngădui transportul prin țară pentru Transilvania, a 2.000 piei bovine cumpărate din Dobrogea (Anexa IV, doc III 1.)

La carantina din Brăila, între 13 martie-11 aprilie 1853, este amintit Gheorghe Golea din Satulung care părăsește Dobrogea cu 2.462 oi, 11 capre și 3 cai¹⁹.

Pentru buna apărare a drepturilor lor, mocanii săceleni se asociau în acțiuni diverse. Astfel este importantă cererea unui grup de șase ciobani din Săcele care, în 1853, se adresau Comitetului Carantinelor, cerând libertatea de a-și trece vitele cornute prin punctul Gura Ialomiței în ciuda împotrivirii autorităților muntene care considerau că aceste animale sunt purtătoare de boli (Anexa IV, doc IV).

Pentru reglementarea venirii turmelor în dreapta Dunării s-a semnat în 7 februarie 1855 o convenție între Austro-Ungaria și Imperiul Otoman, act determinat de frecvența tot mai mare a acestui fenomen²⁰. Această convenție prevedea printre altele obligativitatea ca ciobanii să se legitimeze autorităților pentru a dovedi cetățenia austriacă, termenul de pășunat era de 6 luni sau un an putând fi prelungit la 4 ani. Pentru 6 luni statul turc primea 56 parale/oaie taxă și o oaie la o turmă de 500 de oi. Pentru o ședere de un an taxa era de 112 parale de oaie, caii și animalele de povară fiind scutite de plată. Mocanii puteau arenda pășunile cu o sumă fixă, nu erau obligați să-și vândă vitele și produsele la preț mai mic decât cel al pieței. În cazul morții unui cioban autoritățile nu vor interveni în privința moștenirii²¹.

În 1865 convenția expiră, guvernul sultanului refuză înnoirea ei, iar noul guvernator al Dobrogei, Rașid Pașa, le impune tuturor mocanilor să aleagă între a deveni "raiale" sau a părăsi teritoriul Imperiului Otoman.²²

Mulți oieri săceleni se vor hotărî în urma acestei decizii să se stabilească definitiv în Dobrogea alături de familiile lor, continuând activitățile legate de creșterea animalelor, comerț și contribuind la trezirea simțămintelor naționale printre românii de aici prin întemeierea de școli, biserici, etc.

Prof. Lucian Ciolpan

1. Gheorghe Dragoș, op. cit., p. 92

2. Ibidem, p. 93, 84

3. Ibidem, p. 94

4. D. Șandru, "Mocanii în Dobrogea", ed. Academiei, București, 1946, p. 43

5. Tudor Meteescu, "Știri noi despre prezența mocanilor în Dobrogea în timpul stăpânirii otomane", în Revista Arhivelor, 1971, nr. 3, p. 405

6. Ibidem, p. 407

7. Idem, "Păstoritul mocanilor în teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră", Direcția generală a arhivelor Statului, București, 1986, p. 19

8. Ibidem, p. 21

9. Idem, (1971) p. 197

10. Idem, (1986) p. 24

11. Ibidem, p. 25

12. Ibidem, p. 26

13. Ibidem, p. 28-29

14. Ibidem, p. 30

15. Ibidem, p. 32

16. Idem, (1971) p. 399

17. Idem, (1986) p. 54

18. Ibidem, p. 90

19. Ibidem, p. 62

20. Idem, "Permanența și continuitatea românilor în Dobrogea", Direcția Generală a Arhivelor Statului, București, 1979, p. 73-74

21. Idem, (1986), p. 82

22. Idem (1979), p. 74

GHEORGHE BOBEȘ

In lunile care au trecut, pregătind comemorarea fraților Ion și Ilie Minea la Biserica Veche din Turcheș, am avut privilegiul de a mă întâlni, în primitoarea ei casă, cu doamna Mia Bobeș, o adevărată enciclopedie a Turcheșului, cu care am vorbit despre prezentul Săcelului, despre mulți dintre cei care au făcut istorie pe aceste meleaguri și despre viitor.

Iată o parte dintre amintirile doamnei Bobeș despre tatăl domniei sale.

R: Stimată Doamnă Mia Bobeș, ca fiică a celui care a fost Gheorghe Bobeș, primar al Comunei Turcheș în perioada interbelică, v-am ruga să rememorați câteva momente din viața și activitatea părintelui Dumneavoastră. Cred că sunt de interes lucrurile pe care ni le veți spune, pentru că în documentările pe care subsemnatul le-a făcut în zona Turcheș, privitoare la perioada interbelică, bătrânii din zonă, dar nu numai, reveneau la acest nume: Gheorghe Bobeș. Așadar, cine a fost tatăl Dumneavoastră?

M.B: Vă mulțumesc de întrebare și pentru interesul pe care îl acordați Turcheșului, zonă a Săcelului, care a dat Țării și Neamului românesc personalități marcante.... Așadar, s-a născut în anul 1897, martie 26, din părinții Ion și Reveica Bobeș, economi de oi. A urmat cele 6 clase la școala din Turcheș. După terminarea școlii, tatăl lui l-a dus în Dobrogea la cele 4.000 de oi. Acolo erau și cei trei frați ai lui mai mari. Tatii nu i-a plăcut la oi. Astfel, a profitat că bunicul trimitea acasă lână cu mai multe căruțe și, noaptea, s-a ascuns într-un car cu lână și a mai ieșit când au trecut de Predeal. Toamna, bunica l-a înscris la școala particulară „Polgary”, unde a făcut și două clase.

Prin vara anului 1911, a venit bunicul acasă și a vrut să-l dea la un sas din Brașov, să învețe meseria de fierar. Sasul s-a uitat la tata și i-a spus bunicului că este un băiat prea fin pentru meseria de fierar.

Apoi l-a dus în Schei la un croitor unde a stat 3 ani și a învățat croitorie. Bunicul meu era un om foarte hotărât. Zicea că numai copiii săraci să se ducă la școală.

R: Știu că, la izbucnirea Primului Război Mondial, deși încă foarte tânăr, a fost mobilizat.

M.B: Da, avea doar 17 ani când a fost recrutat în armata imperială austro-ungară și repartizat la un regiment de infanterie, la Praga.

Când a început războiul, românii au fost în prima linie. În luptele austro-ungurilor cu italienii toți românii s-au predat italienilor. Erau foarte mulți! Au fost imbarcați într-un tren de marfă care a străbătut toate stațiile și s-a oprit în gara Palermo. Aici au coborât toți și li s-a dat o pâine mare și o cană cu ceai.

Tata, care era foarte gurmând, mânca din pâine ca un lup. Un cetățean care era pe acolo și privea la bieții români, a venit către tata și i –a întins ceasul lui de buzunar. Tata nu a vrut să-l ia, însă omul acela i l-a băgat în buzunar. Ceasul, care era din argint, marca „Lore”, până de curând era într-un sertar.

Au fost duși în Sicilia și au muncit acolo.

R: Știu că sfârșitul războiului....

M.B: Da, l-a găsit în armata română. Tata s-a înrolat în „Legiunea românilor ardeleni și bucovineni”, organizată în Italia de Simion Mândrescu. Au fost duși cu vaporul până la Constanța, apoi cu trenul până la Brașov.

A participat cu armata română la înăbușirea revoluției bolșevice din Ungaria, condusă de Bela Kuhn. Pentru faptele sale de viteză a fost decorat în 1934 cu ordinul „Ferdinand”.

R: Apoi, după armată....

M.B: Când a fost lăsat la vatră, a sosit noaptea. A bătut în lod și bunica nu l-a recunoscut și nu a vrut să-i deschidă ușa. Plecase un copil și a venit un bărbat!

S-a ocupat de gospodărie, aici în Turcheș, unde și-a deschis un atelier de croitorie.

În 1922 s-a însurat cu o frumusețe de fată, mama mea, pe numele de domnișoară Marioara Stroiescu, cu care a avut 3 fete. A făcut și politică, înscriindu-se în Partidul Național Liberal, condus atunci de marele Ionel Brătianu.

R: Așa se face că, în anul 1934....

M.B: Da, a fost ales primar al comunei Turcheș.

R: Turcheșenii mai în vârstă îi pomenesc și azi numele.

M.B: Poate pentru că a fost nu doar un mare om de omenie, ci și pentru că a lăsat în urma lui ceva:

- a contribuit cu 200.000 lei la construirea casei parohiale,
- a făcut baie comunală, unde sâmbăta toți copiii din școală mergeau la baie,
- a avut grijă ca la cantina școlară să mănânce toți copiii săraci,
- a făcut pe Coasta Vie bănci multe și solide (nu mai este nici una). Străzile comunei, deși doar pietruite, arătau mult mai bine decât unele dintre străzile de astăzi. Școala din Turcheș, cea în care funcționează astăzi Liceul Maghiar, era vestită între școlile săcelene. Apoi, cele două biserici păstorite de părintele Daniil Purcăroiu au fost înfrumusețate.

R: A avut și un al doilea mandat?

M.B: Nu. După cum știi, în februarie 1938, regele Carol al II-lea a pus capăt democrației românești interbelice. Așa că tata s-a întors la ale lui. În anul 1939 a cumpărat o grădină de 3000 mp sub muntele „Mărdăgău” unde a început un șantier în vederea deschiderii unei fabrici de var. A construit 2 cuptoare cu o capacitate de 10 t fiecare. Piatra se scotea din munte. S-au construit și „acaretele” necesare. Treaba mergea foarte bine. Varul avea căutare. În 1947 fabrica de var a fost închisă. De acolo s-a furat tot. Până și terenul.

R: Știu că în timpul regimului comunist ați avut de suferit

M.B: Suferințele...

În 1952 a fost evacuat împreună cu 2 fete, la Dumbrăveni, județul Sibiu. Acolo a fost foarte greu. Am muncit la o fabrică de cărămidă. După 2 ani și jumătate ne-am întors acasă.

R: Cum era ca om?

M.B: Era foarte sensibil. Îi plăceau mult florile, copiii și pădurea. Romanța „Numai una”, după versurile lui Coșbuc, nu mai putea s-o asculte. Închidea radioul cu ochii în lacrimi. Se gândea la mama, pe care a iubit-o mult.

În 1967 a venit un cercetător de la Academia Română care căuta localnici până la a 7-a generație din localitate. Astfel tata, împreună cu d-l profesor Angelescu Visarion, Victoria Tocitu și d-l Matei Verzea au răspuns la foarte multe întrebări. La noi cercetătorul respectiv, a stat o săptămână. La plecare, mi-a spus că nu prea a întâlnit un om atât de inteligent ca tata.

R: Doamnă Mia Bobeș, știm că familia tatălui Dumneavoastră a dat multe nume ilustre culturii românești.

M.B: Tata a fost după mama lui nepotul academicianului Constantin Lacea, al actorului Ion Lacea, al sculptorului Ion Jalea.

După tată, văr cu artista de operă, Marioara Blegeanu, văr cu Victor Jinga și cu frații Ion și Ilie Manea, nepot

dirijorului Ionel Perlea.

R: Sunt, iată, mai mult de 40 de ani de când părintele Dumneavoastră a plecat la cele veșnice și totuși, turcheșenii nu l-au uitat...

M.B. Tata a murit la 11 septembrie 1972, în vârstă de 75 ani, lăsând, cred, o amintire frumoasă nu doar familiei, ci și concetățenilor lui. Pentru că a făcut ceva trainic și pentru ai lui și pentru comunitate, socotindu-i pe oamenii Turcheșului tot ai lui.

R: Doamnă Mia Bobeș, vă mulțumesc pentru întâlnirea de astăzi și vă cer permisiunea de a mai reveni pentru a povesti cititorilor revistei „Plaiuri Săcelene” și alte lucruri din trecutul Săcelilor.

M.B: Vă aștept cu drag.

*Interviu realizat de
profesor Gheorghe Munteanu
Director Lic. “George Moroianu”*

• *Cultura*

O NOUĂ CONȘTIINȚĂ LIRICĂ NICHITA STĂNESCU (1933-1983)

Cel care va reprezenta un moment crucial în evoluția poeziei române moderne, a cărui preocupare majoră era de a se întreba asupra posibilității operei lirice, este Nichita Stănescu, de la a cărui naștere s-au împlinit, la 31 martie, optzeci de ani.

S-a născut la Ploiești, unde va urma școala primară, primele două clase, la școala nr. 5; apoi, din cauza războiului, familia va fi evacuată, el urmând școala la Bușteni și la Vălenii de Munte. Între 1944-1952 urmează cursurile gimnaziale la liceul “Sfinții Petru și Pavel” (astăzi liceul “Caragiale”) din Ploiești. Este remarcat de profesorul de istorie, compune versuri dedicate prietenilor săi, pe care le va numi mai târziu “Argotice”, publică rezolvări de probleme și caricaturi în revista liceului, semnate cu pseudonimul H. Între 1952-1957, este student la Facultatea de Filologie din București, după ce avusese intenția de a se înscrie la Politehnică. Acum îl întâlnește pe Nicolae Labiș, a cărui poezie îi va servi ca punct de reper.

Debutează în 1957 cu versuri publicate simultan în revistele “Tribuna” din Cluj și “Gazeta literară” din București; continuă să publice și alte poezii, incluse ulterior în primul volum.

După absolvirea facultății este corector și apoi redactor la secția de poezie a “Gazetei literare”, condusă de Zaharia Stancu. La sfârșitul anului 1960 debutează cu volumul “Sensul iubirii”, fiind receptat imediat de critica literară ca un poet reprezentativ al generației sale. În 1964 apare volumul “O viziune a sentimentelor”, pentru care va fi premiat de Uniunea Scriitorilor. În 1965 apare volumul “Dreptul la timp”, opera de vârf a creației sale, punct de referință a întregii noastre literaturi contemporane.

Menționăm și alte volume apărute ulterior: “Roșu vertical”, “Necuvintele”, “Un pământ numit România”. Din 1969 este redactor-șef la revista “Luceafărul”, alături de Fănuș Neagu, Adrian Păunescu, George Tomozei. Îi apar volume și în alte țări: Jugoslavia, Germania, Anglia. În 1975 i se atribuie Premiul internațional “Gottfried von Herder” al Universității din Viena și publică în colecția “Biblioteca pentru toți” cea mai amplă selecție de autor, cu titlul “Starea poeziei”. În 1982 i se decernează Marele Premiu “Cununa de aur” al festivalului internațional de poezie de la Struga. În 1983, la împlinirea vârstei de 50 de ani, este sărbătorit de întreaga presă literară; îi apar selecții din operă în publicații străine. În toamna lui 1983 participă la aniversarea centenarului poetului avangardist Urmuz, prilej cu care scoate o revistă în colaborare cu redacția publicației “Manuscriptum”. Călătorește în Jugoslavia și Bulgaria.

La 13 decembrie, același an, se stinge din viață pe patul spitalului. Într-un poem intitulat paradoxal “Moartea fertilă”, în ultimele sale versuri, parcă își prevestește viitorul, asemeni unui oracol:

“Acel care urmează să vină

Nu mai vine...

Și nu va mai veni poate niciodată.”

La spital, apoi în capela bisericii Silvestru, apoi în holul sediului Uniunii Scriitorilor, trupul neînsuflit al poetului a fost vegheat neconținut de lacrimile prietenilor, ale cititorilor săi.

Joi, 15 decembrie, în urma automobilului mortuar, un cortegiu de nouă autocare străbate orașul până la cimitirul Bellu. În fața capelei, o numeroasă mulțime îndoliată participă la ritualul despărțirii de cele pământești ale celui care a fost Nichita Stănescu. Chipul său alb ca marmura era aureolat de o rece seninătate. Era ger și un vânt tăios care stingea lumânările, împrăștiind cuvintele vorbitorilor. Acoperind suflarea ostilă a vântului, glasul poetului Ion Alexandru încheie ceremonialul, recitând răscolitor “Elegia a opta”. Pe aleile formate de sute de iubitori ai poeziei lui Nichita Stănescu, înșiruiți de-o parte și de alta, zece tineri purtară sicriul pe umeri până la mormântul deschis în zăpadă.

Aici poetul a fost întâmpinat cu un gest pe măsura nobleței cultului prieteniei ce l-a însoțit întreaga viață. Din nordul țării, adesea invocat în versurile sale, prietenii maramureșeni au coborât cu o minunată cruce de lemn, cioplită din suflet o zi și o noapte de meșterii sculptorului Borodi. Stâlpul de aproape patru metri lungime, lucrat ca o troiță, a traversat țara și acum îl aștepta credincios, asemenea trunchiului împietrit al unuia dintre arborii atât de îndrăgiți de poet. Se întuneca deja când sicriul cu corpul lui Nichita a fost coborât în mormântul săpat la picioarele idolului său, Mihai Eminescu, și ale altui ploieștean de origine, I.L. Caragiale. Ca o dovadă a prețurii pentru idolul său, în noiembrie 1982, parcă presimțindu-și sfârșitul aproape, în postuma “Hieroglifa”, Nichita Stănescu spunea:

“M-or plânge limba românească

În totul de cuvinte-al ei;

Nu voi muri de niciodată

Un Făt-Frumos fără de tei...”

După aproape un veac, firul nevăzut al timpului unise parcă viziunile opuse ale celor două genii tutelare, asumându-și condiția tragică a trăirii poetice, adică absolute, în paradoxul “râsul-plânsului”, și acum venise parcă să se odihnească în preajma lor.

S-a spus, pe bună dreptate, că Nichita Stănescu se situează în imediata vecinătate a lui Nicolae Labiș, debutând publicistic după moartea acestuia. Preluând de la Nicolae Labiș revenirea la sentiment ca o sursă primară de lirism, precum și “o luptă cu inerția”, Nichita Stănescu va găsi o formulă nouă de modernism, reluând legăturile cu poezii interbelice: Bacovia, Arghezi, Barbu, Blaga.

Precum Eminescu, va reciti întreaga evoluție a literaturii române de la primele texte (vezi “Cartea de recitare”), cum procedase marele poet în “Epigoni”, căutând să surprindă la fiecare poet nota sa inedită, sunetul inconfundabil de poezie ingenuă. În permanență Nichita a exprimat sentimentul de plenitudine sufletească, de fericire, ca scop al existenței umane, după cum

reiese din versurile de mai jos:

“Cel mai miraculos fapt al existenței
Este faptul că este...
De aceea,
Dorința fierbinte de a fi fericit
Este legitimă și miraculoasă”.

Prin întreaga sa operă, cuprinsă atât în volumele de versuri cât și

în eseuri, Nichita Stănescu se vedea a fi nu un simplu reprezentant al poeziei contemporane, ci o conștiință artistică ce regăndește întreaga poezie, în toate articulațiile ei, presupunând un sistem de a înțelege poezia bazat pe un efort creator îndelung și pe o vastă cultură.

Prof. Florica Lupu

LA ANIVERSARE

În data de 30 mai 2013 s-au împlinit 10 ani de la reînființarea Despărțământului ASTRA - “Frații Popea” din Săcele. În toată această perioadă astriștii săceleni s-au străduit ca prin activitățile organizate să urmeze principiile care au stat la baza Asociațiunii Transilvane pentru Literatură Română și Cultura Poporului Român, încă de la înființarea acesteia, în 1861 - unitatea dintre limba noastră națională, limba română, Biserica și Școală, istorie, etnografie, obiceiuri și datini.

Astriștii săceleni, care au înțeles că toate aceste valori trebuie păstrate cu sfințenie și transmise mai departe, au făcut din acest țel un reper al misiunii lor culturale în toți acești zece ani pe care acum îi aniversează.

Publicăm mai jos un “Argument” pentru toate acestea.

Fondată la anul 1861 - Sibiu

DESPĂRȚĂMÂNTUL “FRAȚII POPEA” SĂCELE

Str. Bisericii Române nr. 20 Săcele - Jud. Brașov 505600 Tel. +40(0)268-276264 Mobil. +40(0)723226508

ARGUMENT

Asociațiunea Transilvană pentru Literatură Română și Cultura Poporului Român - ASTRA - a luat ființă la Sibiu, în anul 1861, din inițiativa unui important grup de intelectuali români din Ardeal avându-l în frunte pe Mitropolitul Andrei Șaguna, primul președinte al Astrei. Încă de la început, Asociațiunea și-a propus să militeze pentru apărarea identității naționale a românilor prin sprijinul acordat limbii, învățământului, religiei strămoșești, culturii, meșteșugurilor, sănătății oamenilor, tradițiilor și obiceiurilor populare, portului național etc. la românii de pretutindeni. Printre realizările ASTREI se numără: publicarea celor trei volume ale „Enciclopediei” lui Cornel Diaconovici, înființarea Muzeului Asociațiunii și a Muzeului Etnografic în aer liber din Dumbrava Sibiului, numeroase cămine culturale, biblioteci publice, reviste literare, formații artistice etc.

În anul 1948, regimul comunist a interzis această importantă asociație culturală a românilor acuzând-o de „naționalism!”. După 1990 ASTRA și-a reluat activitatea având sediul tot la Sibiu. Această importantă misiune se desfășoară în conformitate cu prevederile Statutului și Regulamentelor aprobate în Adunările Generale, care au loc anual, de fiecare dată în altă localitate. Cea de a 89-a Adunare Generală (2002) s-a ținut la Brașov și Săcele și a fost „un adevărat regal astrist”, după cum se exprima un distins publicist ieșean la timpul potrivit. Ultima Adunare Generală, a 107-a, a avut loc, în zilele 26-28 octombrie 2012, la Sângeorgiu de Pădure - Sovata, județul Mureș. ASTRA are în structura sa peste 60 de despărțăminte (filiale) atât în țară cât și în afara fruntariilor: R. Moldova, Ucraina, Serbia, Bulgaria etc. Despărțământul „Frații Popea” a luat ființă la 30 mai 2003. Această denumire este un omagiu adus de noi vestitei familii de preoți și cărturari, din secolul al XIX-lea, de la biserica „Sfânta Adormire” din Satulung - Săcele. Conform documentele de arhivă rezultă că la Săcele a existat un **Despărțământ ASTRA** încă din anul 1926, președinte fiind atunci **preotul Zenovie Popovici**. Din inițiativa membrilor Despărțământului ASTRA Săcele, printr-o „**însuflețită colectă publică**”, s-a ridicat „**Monumentul Reîntregirii Neamului**” din Piața Cernatu (1931). Despărțământul are în prezent peste **130 de membri** activi și onorifici. Printre numeroasele sale activități menționăm: dese vizite la românii din R. Moldova, Ucraina, Serbia sau Ungaria soldate, de fiecare dată, cu donații de carte românească (și dicționare), excursii tematice la care au luat parte elevi și studenți: Moldova, Oltenia, Banat, Harghita-Covasna, Munții Apuseni, Dobrogea etc., simpozioane pe diferite teme, aniversări și comemorări, fixări de plăci ale unor personalități locale, concerte, lansări de carte etc. O bună colaborare s-a realizat în ultimul timp cu Biblioteca municipală „**Victor Tudoran**” și cu Asociația Cultural-Sportivă „**Izvorul**” din Săcele. La inițiativa noastră s-au ridicat la Săcele, cu sprijinul Primăriei, statuile: „**Lupa Romana**” (1999) și **Mihai Eminescu** (2003). Anual, în luna decembrie, are loc „Festivalul datinilor de Crăciun” sprijinit de Consiliul Județean Brașov, manifestare folclorică ajunsă anul acesta la ediția a IV-a. Delegația noastră la ultima Adunare Generală a propus ca viitorul Parlament al României să adopte „**Legea folosirii corecte a limbii române**”. Despărțământul „Frații Popea” are, de asemenea, două **Cercuri Culturale**, la Târlungeni (**Duhovnicul Gherman Bogdan**) și la Vama Buzăului (**Constantin Sporea**).

Prof. Liviu DĂRJAN

Președinte,

4

CALENDARUL ANIVERSĂRIILOR CULTURALE NAȚIONALE ÎN TRIMESTRUL III 2013

IULIE

- Haralamb Zincă (4 iul. 1923 - 28 dec. 2008) - 90 de ani de la nașterea scriitorului
- Liviu Ciulei (7 iul. 1923 - 25 oct. 2011) - 90 de ani de la nașterea regizorului
- Alexandru Graur (9 iul. 1900 - 9 iul. 1988) - 25 de ani de la moartea lingvistului
- Ion Simionescu (10 iul. 1873 - 7 ian. 1944) - 140 de ani de la nașterea geografului
- Alexandru Ivasiuc (12 iul. 1933 - 4 martie 1977) - 80 de ani de la nașterea scriitorului
- Eugen Lovinescu (31 oct. 1881 - 16 iul. 1943) - 70 de ani de la moartea scriitorului
- Adrian Păunescu (20 iul. 1943 - 5 nov. 2010) - 70 de ani de la nașterea poetului
- Demostene Botez (23 iul. 1893 - 17 mart. 1973) - 120 de ani de la nașterea scriitorului

AUGUST

- Alexandru Philippide (1 mli 1859 - 12 aug. 1933) - 80 de ani de la moartea filologului
- Constantin Brăiloiu (13 aug. 1893 - 20 dec. 1958) - 120 de ani de la nașterea etnomuzicologului
- Lucia Sturdza - Bulandra (23 aug. 1873 - 19 sept. 1961) - 140 de ani de la nașterea actriței
- Costache Negruzzi (1808 - 24 aug. 1868) - 145 de ani de la moartea scriitorului
- Constantin Prezan (27 ian. 1861 - 27 aug. 1943) - 70 de ani de la moartea mareșalului
- Mircea Zăciu (27 aug. 1928 - 21 mart. 2000) - 85 de ani de la nașterea istoricului literar
- Aurel Vlaicu (6 nov. 1882 - 31 aug. 1913) - 100 de ani de la moartea aviatorului

SEPTEMBRIE

- Eugen Barbu (20 feb. 1924 - 7 sept. 1993) - 20 de ani de la moartea scriitorului
- Alexandru Vlahuță (5 sept. 1858 - 19 nov. 1919) - 155 de ani de la nașterea scriitorului
- Geo Bogza (6 feb. 1908 - 14 sept. 1993) - 20 de ani de la moartea scriitorului
- Costache Conachi (14 sept. 1778 - 4 feb. 1849) - 235 de ani de la nașterea poetului
- Gheorghe Lazăr (5 iun. 1779 - 17 sept. 1823) - 190 de ani de la moartea cărturarului
- Iulia Hașdeu (14 nov. 1869 - 17 sept. 1888) - 125 de ani de la moartea scriitoarei
- Iorgu Iordan (29 sept. 1888 - 20 sept. 1896) - 125 de ani de la nașterea filologului

POEZIE SĂCELEANĂ

S I TOTUȘI

Nu mai credeam că pot, atât de mult

Să iert,
Și fără judecăți și fără gând
Să cert,
Nu mai speram să pot, atât de mult
Iubi,
Tot așteptând ca răndu-mi să vină
Într-o zi...
Dar pâlpăia în gând și n-a murit
Speranța,
Deși un infinit mi se părea
Distanța!
Și-a apărut aiurea, când n-o mai
Așteptam,
Și-atât de simplu-i Doamne! Și cât de mult
Iubeam!

VULTUR SAU GĂINĂ?

Un ou de vultur a ajuns,
La o găină în cuibar
Și-apoi, când coaja a străpuns,
A apărut un pui hilar!

Și toată viața-a răcâit,
Ca și găinile surate,
A cloncănit, a-mbătrânit
Și-a năpărlit pe jumătate...

El a-ncercat și-un pic de zbor,
Dezaprobat de-ntreaga curte...
Și-a renunțat așa ușor!
N-andrăznind de dor s-asculte...

Ceva plutea odat' pe sus,
Cu grandioasă măreție!
Și a rămas pe gânduri dus...
-Surato, pasăre să fie?

-E vulturul, al nostru rege!
I-au spus găinile bătrâne,
-El calea cerului culege,
Noi pe pământ...cu-a noastre râme...

Și a rămas să-și ducă viața,
Ca o găină pe gunoi...
Hai, vă treziți și lăsați viața
De scurmător! Zburați și voi!

Dacă nu credeți năzuința
Spre mai înalt, ce o simțiți
Ca vulturi, nu vă dați silința,
Găini veți fi și-așa trăiți!

MI-E DOR

Pe frunze-atârână boabe de cleștar,
Mi-e dor... Și gândul mi-e hoinar,
E ceață, pași răsună pe trotuar,
Ecoul sună ud, bizar...

Prin pomi, culori de toamnă-ncețoșate,
Șterg amintiri îndepărtate...
Plutesc prin ceața deasă trecători,
Stau zgribulit...Mă trec fiori...

Și totu-i ud și-i gri-metal pe cer,
Pierdut prin mine, vis stingher,
Abia mai poate chipul să-ți arate,
Mi-e dor... Și ești așa departe...

Violet Croitoru

(poezii din volumul „Reflexii din
oglininda sufletului meu”, 2012)

20 DE ANI DE SCHIMBURI CULTURALE TEATRALE VIRE-SĂCELE

Primirea oficială la Primăria Săcele

În perioada 16 – 24 aprilie 2013, Liceul Tehnologic Victor Jinga a fost gazda deja tradiționalului proiect bilateral cu Lycee Marie Curie din Vire, Calvados, Franța.

Elevii săceleni din trupa Catharsis, au avut ca oaspeți 17 elevi francezi din trupa Les Cents Repliques. Delegația franceză, condusă de Alain Revet, a mai cuprins trei însoțitori adulți (un profesor, un asistent social stagiar și un vechi membru al trupei).

După cum probabil își amintesc cititorii noștri, acum 20 de ani, în 1993, în fața gării din Brașov, avea loc o întâlnire istorică, între trupa franceză și Vox Thaliae, cum se numea pe atunci trupa noastră de teatru. Dragoste la prima vedere, coup de foudre, cum o numesc francezii. De atunci, vizitele reciproce ale celor două trupe s-au succedat reciproc. An de an noi generații de tineri săceleni și din Vire s-au vizitat reciproc, au trăit experiențe de neuitat practicând arta spectacolului viu și învățând să se cunoască reciproc. Dragostea și simpatia reciprocă au dus la înfrățirea orașelor Săcele și Vire și la apariția Asociațiilor de prietenie franceză și română. Concetățeni de-ai noștri și din Vire s-au vizitat reciproc, au participat la evenimente importante ale vieții publice și private: aniversări oficiale, nunți, botezuri și concedii. Oficialitățile orașului nostru și cele franceze au făcut gesturi oficiale reciproce de prietenie: Parcul Vire la Săcele, Scuarul Săcele la Vire, vizite ale consilierilor locali etc.

Spectacolul trupei „Les Cents Repliques”

Trupa Catharsis cu piesa „Romania free country”, de Matei Visniec

și retur, și tuturor celor care au susținut această acțiune material și moral. Fără voi acest proiect ar fi fost imposibil de realizat.

**Săcele,
28 mai 2013
Dorel Cerbu**

Grupul de elevi, părinți și profesori participanți

Anul acesta prietenii tineri francezi au venit speriați de loby-ul negativ care se face țării noastre în Occident. Au descoperit pe propria piele, că mass-media lor minte și manipulează din interese înguste. Au plecat bucuroși și super-mulțumiți de ceea ce au trăit în această săptămână, în familiile săcelene și brașovene.

Programul săptămânii a cuprins: primirea oficială a delegației franceze și spectacolul de gală al celor două trupe (la sala festivă a liceului); primirea oficială la Primărie; vizite la Muzeul național Peleş, muzeul Bran, mănăstirea brâncovenească Sâmbăta de Sus, Muzeul Țării Făgărașului; ascensiune pe Tâmpa și vizita sediului Alianței franceze din Brașov (unde elevii francezi au făcut o donație de carte) și a orașului Brașov.

Elevii francezi și cei săceleni, alături de membrii Asociației de înfrățire „Amitie”, Săcele – Vire, au petrecut seara de adio într-o atmosferă foarte destinsă și prietenească, la restaurantul „Il Rifugio”, din Brădet. Despărțirea de prietenii francezi, a prilejuit, din nou, gesturi emoționante de prietenie și iubire reciprocă.

Țin să mulțumesc cu acest prilej: Consiliului Local Săcele, Primăriei Săcele, conducerii liceului nostru, familiilor elevilor săceleni și brașoveni care au cazat elevi francezi, prietenilor care au cazat însoțitorii francezi ai delegației, agenției de turism KT Reisen, care a facilitat transportul Vire – Săcele

• *Epinii*

„ȘTIINȚA ESTE PENTRU UNII O ZEITĂ SLĂVITĂ, IAR PENTRU ALȚII O VACĂ DE MULS”

“Cercetarea științifică este activitate intelectuală depusă în vederea soluționării unor probleme științifice într-un anumit domeniu-(Dex)”. Experimentul, ca procedeu de cercetare în știință, trebuie să stea la baza cunoașterii, ne atenționează Galenus ultimului mare medic al antichității. Enunțul este universal valabil.

Pentru cercetător căutarea științifică este un mod de viață, un mod de gândire, de manifestare și de afirmare. Această îndeletnicire de investigare, de descoperire, de cunoaștere este o obsesie de multe ori stresantă, obositoare, plină de riscuri, iar în unele cazuri chiar funestă. Calvarul, durerea, patima, chinul, tortura, și supărarea cercetătorului sunt cauzate de ideile și faptele științifice evidente sau îndoielnice care trebuiesc reluate obsedant, verificate, răsverificate, încadrate și comparate.

Munca de cercetare cere o pregătire de bază profesională cu temei, câștigată într-un institut de învățământ superior sever,

pretențios, nu într-o unitate de învățământ „comercială”, cu frecvență la „întuneric”, traversată de-a curmezișul, ca prin lobodă (onoare excepțiilor). Ea mai cere și un îndrumător pregătit, iscusit și mai ales motivat, nu un fanfaron, nu un universitar cu multe merite nemeritate, lipsit de decență academică, care „stă” pe mai multe scaune, posesiv, și care toată ziua se laudă cu niște calități pe care nu le are.

Cercetarea cere timp, efort, perseverență și de multe ori folosirea „glonțului magic” al lui Ehrlich, pe care-l obții, zicea el, cu cei 4 G și anume: Geld-bani, Geduld- răbdare, Geschicklichkeit - îndemănare și Gluk-noroc. Ehrlich, marele cercetător german, laureat al premiului Nobel, un evreu care adunase în genele lui toată înțelepciunea rabinică, iar în educație toată forța, rigurozitatea, severitatea și punctualitatea prusacă, avea o deviză, „Fără grabă și fără odihnă”, o variantă teutonă a locuțiunii latine „Festina lente (grăbește-te încet)”. În laboratoarele lui s-au făcut

Friederich Schiller

606 încercări (bani, răbdare, îndemânare și noroc) ca să descopere derivatul organic al arsenului - salvarsanul (lat. salvare+sanus), primul medicament eficient împotriva sifilisului. I-au trebuit „omului” 606 încercări ca să oprească flagelul nimicitor care se răspândise pe toate continentele.

În cele mai multe cazuri, munca de explorare științifică nu se soldează cu înavuțire și asta pentru că cel pasionat de cercetare nu percepe și nu prea pricepe „tainele” finanțelor, nu prea înțelege jongleriile pieței și nu cunoaște demersurile care să-i îmbunătățească situația materială. În cel mai bun caz el cunoaște legea -do ut des- (îmi dai mijloace de cercetare și de subzistență, îți dau rezultate rentabile). Se mai poate spune despre el cu certitudine că nu cunoaște mijloacele frauduloase în scopul obținerii unor profituri, nu cunoaște coțcătoriile de cartier, de mahala, nu cunoaște pungășiile de tarabă și nu este familiarizat cu hoțiile financiare. Tiparul psihologic al cercetătorului nu-i croit pentru minciună și nici nu înțelege înșelătoria. El este înzestrat cu alt fel de imaginație și intuiție, cu putere de sinteză, spirit de observație și pasiune pentru ceea ce face.

Cercetătorul este urmărit întruna de întrebările: De ce? Pentru ce? Cum? Din ce cauză? El se aseamănă întrucâtva cu un copil. Amândoi se găsesc în fața neștiutului, neînțelesului și a enigmaticului, pe care vor să-l cunoască. Dar, spre deosebire de cercetător care se întreabă, copilul întreabă.

Nu toți cercetătorii sunt „deschizători de drum”, termen folosit de Wolfgang Pauli, marele fizician austriac, laureat al premiului Nobel. Nu toți oamenii de știință descoperă „chintesențe”. Cei mai mulți adaugă, contrazic, deschid drumuri paralele sau colaterale, pun în evidență, fără să-și dea seama, aspecte care reprezintă numai o mică parte dintr-un întreg (pars pro toto-parte în locul întregului). Aceștia sunt de importanță vitală pentru viitoarele mari dezvăluiri. Ei sunt cei care pregătesc și conturează punctele de plecare, punctele de sprijin ale viitoarelor mari descoperiri. Și din „resturi” se poate încropi un alt întreg.

Există un grup de oameni de știință care zic ei că fac cercetare. O fac, dar dacă o fac, o fac mai mult dintr-un amatorism frivol, executând o muncă facilă, o cercetare lipsită de temeinicie și de importanță. Ei abordează teme cunoscute, cercetate, lămurite, comunicate, tipărite, de cele mai multe ori situații statistice, teme luate și reluate, expuse „mai ieri” de alții la congrese sau simpozioane. Acești oameni de știință nu au vocația cercetării, dar își însușesc, transmit și „împrăștie” descoperirile științei. Subiectele în cauză, relatate, sunt atât de iscusit tipărite de condeier sau atât de savant expuse de retor încât cititorul sau auditorul are impresia că omul de știință amator și propagator deține paternitatea descoperirii sau invenției. Înzestrați cu arta vorbirii și cu meșteșugul scrisului, ei răspândesc știința, o fac cunoscută și sunt de importanță vitală în procesul de dezvoltare a societății și de „recrutare” de noi cadre. Acest gen de științifici locvace, de altfel foarte utili, se recunosc ușor după numărul mare de lucrări și referate care apar în curriculum lor, element esențial la noi în scopul obținerii titlurilor științifice și de promovare pe scara academică.

Un distins și autentic profesor universitar de la noi a fost invitat de americani să țină câteva conferințe, cu alte cuvinte, l-au investit cu titlul universitar de visiting professor (Americani înțeleg prin visiting professor un universitar cu renume, din străinătate, invitat de ei ca să țină câteva lecții sau conferințe. Un bursier acceptat de universitățile americane să-și completeze cunoștințele la ei, nu este un visiting professor). Într-un schimb de vorbe, omologul american, un cunoscut și recunoscut savant al Universității Stanford, din Palo Alto, California, l-a întrebat pe invitat, printre altele, câte lucrări științifice a publicat. Profesorul nostru i-a răspuns scurt 120. Gazda, un laureat al Premiului No-

bel, a făcut ochii mari, l-a privit la început cu o curiozitate naivă, apoi cu interes și cu mirare și-n final cu un glas șovăitor, nehotărât, i-a răspuns: „Sunt impresionat de activitatea dumneavoastră și de numărul atât de mare de lucrări publicate. Când și cum ați avut timpul să efectuați și să terminați un volum atât de mare de cercetare? Eu am publicat doar 25”.

Există, de asemenea, un grup de „știutori” care nu țin cont de nici un fel de norme morale și care își atribuie nemeritat titlul de „savant”. Esența intimă a existenței lor, spune Nietzsche, este voința de putere.

Unii dintre aceștia, diplomați universitari, nu prea știu despre știință, despre descoperiri sau despre inventatori. Ajunși în poziții de conducere și loviți de divinitatea demonică Hybris, nu mai pot face deosebirea între realitate și postura născocită în care se află, pierd simțul pericolului, pierd autocontrolul și încep să creadă că autoaprecierea este chiar o realitate. Pentru susținerea autoevaluării își conferă titlul de doctor, fără nici un curs, fără nici un examen și cu o teză de doctorat confecționată cu „foarfeca”. Așa se pornesc situații imorale și penale. Printre aceștia apar „somități” care păcălesc opinia publică, pretinzând că au făcut descoperiri epocale, cancerul și perpetuum mobile fiind printre temele favorite.

Arkadii Migdal, membru al Academiei de Științe din U.R.S.S., prestigiosul cercetător în domeniul fizicii nucleare, scrie despre acest gen de cercetători în cartea sa „De la îndoială la certitudine - mari descoperitori, mari impostori”: „După „descoperirea epocală”, cotitura survine nu numai într-o anumită problemă, ci dintr-o dată în toate domeniile științei contemporane. Autorul nu posedă cunoștințe în domeniul respectiv. Nu sunt citate lucrări științifice contemporane, deoarece autorul nu le cunoaște. Autorul afirmă că „descoperirea” lui este rodul unor eforturi de mai mulți ani, deși se vede că timpul respectiv nu a fost folosit nici pentru calcule matematice, nici pentru experimente și nici măcar pentru analiza faptelor cunoscute, ci numai pentru autoliniștire. Autorul nu a produs niciodată lucrări de proporții, în cel mai bun caz modeste”.

Alții, dotați cu puterea pe care le-o acordă poziția de șef pe „branșă”, cu tupeu, promisiuni și cu circumstanțe, reușesc ușor să profite de bunacredință și naivitatea veritabilului om de știință, subaltern, și-i fură munca. Țștia-s hoțomanii și tupeștii. Hamilton Naki, negru din ghetoul orașului sudafrican Cap Town, genialul chirurg neșcolit, supus legii apartheidului, a avut rol capital în primul transplant de cord de la om la om. Prelevarea organului de la donator de către Naki, moment crucial în reușita transplantului, operație ascunsă atâta vreme, l-a transformat într-o clipă pe profesorul Barnard într-o faimă mondială. Cât timp a trăit Hamilton Naki, a rămas un necunoscut. Piedestalul era prea „înalț” ca să încapă pe el doi.

Realizarea primului transplant de cord este un fel de cucerire a Everestului numai că acolo mușamalizarea contribuției nepalezului Tenzing Norgay a fost imposibilă și asta pentru că „efortul” s-a petrecut la scenă deschisă, nu într-o sală chirurgicală întunecoasă în care lampa scialitică lumina numai pe un metru patrat.

Mai există un grup de „învățați” care nu au nimic cu știința și care se erijează în experți. Aceștia, înzestrați cu arma minciunii și a înșelătoriei, știu să obțină bani și alte foloase de la cei lipsiți de experiență, de la oamenii simpli, creduli și sinceri. Schiller, autorul dramei „Hoții”, a afirmat la vremea lui că știința este pentru unii o zeiță slăvită, iar pentru alții o vacă de muls. La ce s-o fi gândit și pe cine ar fi clasat el în categoria „vacă”, este greu de spus. S-ar putea ca marelui poet german să-i fi venit ideea văzând pretențiile materiale ale medicilor care-i oblojeau tuberculoza și neputința lor de a-l vindeca. Nici el și nici „mulgătorii”

nu greșeau. Schiller gândea și se exprima după evidențe, iar Robert Koch i-a lămurit pe medici, după 80 de ani, ce-i cu bastonașele microscopice care găuresc plămânii oamenilor, botezate de el bacilii tuberculozei.

Marea familie a oamenilor de știință autentici sau contrafăcuți, care se conduc după principii sănătoase sau, din contră, care vin în dezacord cu morala, conviețuiesc de bine de rău și se trec prin „ciur” mai repede, mai încet sau deloc, în funcție de situația politică, nivelul cultural și de civilizație a locului.

Într-o societate adevărat democratică, îndepărtarea far-sorilor științifici se face precoce, fără efort, natural. Nici statul, nici omul politic și nici serviciile speciale nu intervin în galonarea imposturii și a nonvalorii. Este un truism că promovarea valorilor, ale căror autoritate sau realitate nu pot fi puse la îndoială, este singura cale care aduce beneficii materiale și spirituale sigure, pe de-o parte, iar pe de altă parte, că ideea greșită iscată de impostură și prostie poate fi luată ca un adevăr, dacă nu este sancționată la timp.

Într-o societate „strâmbă”, în care deciziile sunt luate de „vârfurile” politice, impostorul știe cui și cum să se adreseze. El se ridică profesional și social repede și sigur, făcând valuri în jurul lui, colorându-și și mărindu-și zilnic aureola, strălucirea, gloria și faima, iar, după ce a cucerit „înălțimea”, înlătură din funcție valorile autentice care, suspectează el, i-ar amenința rangul. Ca să-și consolideze poziția își îmbunătățește dosarul cu sute de lucrări adunate de la subalterni, lucrări pe care nimeni nu le menționează, nimeni nu le bagă în seamă, și care, de fapt, sunt o maculatură. Referitor la această categorie de științifici Bernard Shaw spunea că: „Ăștia nu știu nimic și cred că știu tot. Asta îi îndreaptă în mod clar spre o carieră publică”.

National Science Board din SUA încheie cu România lungă listă a celor 45 de state testate privind eficacitatea și capacitatea cercetării științifice. Criteriile care au condus la stabilirea clasamentului au fost bugetul de stat alocat pentru cercetare și numărul de articole științifice publicate.

La noi, resursele materiale repartizate cercetării au fost și sunt sub nivelul „subzistenței” și mai sunt, fără doar și poate, un criteriu obstrucționist și un argument al „binevoitorilor” de a blama. Neîndoind că cercetarea științifică nu se judecă numai în termeni economici. Omul, cercetătorul, valoarea lui, capacitățile lui intelectuale și profesionale, vocația, chemarea lui pentru cercetarea științifică sunt cele mai importante criterii de evaluare. Am văzut în câteva universități de la noi oameni de știință de certă valoare, intelectuali și profesioniști de înaltă calificare, dar cu acești câțiva nu se face primăvară.

Al doilea criteriu de evaluare menționat a fost numărul articolelor științifice publicate. Nu se poate! mi-am zis. O eva-

luare numai pe acest criteriu, cu publicații științifice, ut fiat, ar plasa țara noastră pe primele locuri cu numărul mare de tipărituri științifice. Cred că s-a omis să se specifice „numărul articolelor și valoarea lor științifică, publicate în reviste de prestigiu”, unde la trierea și avizarea publicării lor de către comisiile de evaluare, nu există iertare.

Cu mulți ani în urmă, Vaida P.Valeriu mi-a arătat un tablou sinoptic editat de ziarul The Guardian care prezenta fotografiile marilor somități ale Albionului. Printre fotografiile care-l reprezentau pe Newton, pe Thompson (lord Kelvin), Faraday și Chadwick era inserată și fotografia lui Gogu Constantinescu. Într-un alt tablou editat de revista britanică „The Graphic”, în anul 1926, sunt prezentate personalitățile științifice ale vremii, începând cu Einstein, lord Kelvin, Alexander Graham Bell, Thomas Alva Edison, William Ramsay, Ernest Rutherford, Marie Curie, Marconi, J.J. Thomson și Gogu Constantinescu. Mai român neaș decât Gogu, oltean din Craiova, mi-am zis, nici nu se poate și-am încercat un sentiment de satisfacție și bucurie.

Cu aceste imagini în față și cu gândul la realizările științifice, in illo tempore, ale lui Gh.Marinescu, Victor Babeș, N. Teclu, Racoviță, Vuia, Vlaicu și Coandă, te-apucă plânsul sau râsul când ai luat la cunoștință evaluarea valorii cercetării din zilele noastre și de la noi, făcută cunoscută de către National Science Board din SUA.

De ce fac americanii asemenea estimări? Într-o grupă de studenți din universitățile americane, 60-80% sunt asiatici. După terminarea studiilor toți se întorc la casele lor, tobă de carte, ca să-și slujească țara care i-a ținut prin școli cu banii contribuabililor (așa se explică boomul chinezesc). Aceștia nu se lasă cumpărați. Americanii, pragmatici cum sunt, știu foarte bine că știința și cercetarea aduc bani frumoși, motiv pentru care ei identifică din timp valorile și localizează pe hartă veriga slabă care cedează la arginți.

Cu mulți ani în urmă un american i-a oferit unui medic cercetător un post într-o clinică universitară și o primă de instalare de 50 de mii de dolari.

- Oferta dumneavoastră nu este o afacere proastă? l-a întrebat medicul.

- Ca să școlim un specialist ca dumneavoastră trebuie să cheltuim cel puțin 200 de mii de dolari și s-așteptăm 8-10 ani să se formeze, și-apoi cine-mi garantează cum va fi acel specialist. Așa este simplu, cu 50 de mii de dolari și cu momeala postului avem ce ne dorim, imediat, și câștigăm și 150 de mii de dolari.

Gândit simplu, concis și eficace! și-a zis cercetătorul nostru, lipsit de spirit comercial.

Quod erat demonstrandum! (Ceea ce era de demonstrat).

Dr. Onoriu Corfariu

IUBIREA DE MOȘIE

Noțiunea de PATRIE a suferit o depreciere dramatică în ultimele decenii și merită să ne întrebăm ce stă la baza acestei tendințe. Faptul că în România, regimul comunist a exploatat sentimentele patriotice spre a justifica izolarea propriilor cetățeni – noi versus Occidentul – sau pentru a mobiliza oamenii în acțiuni ineficiente și nepotrivite, etichetate generic drept muncă patriotică, explică, în parte, reacția de respingere pe care noțiunea de patrie o trezește astăzi multor români. Cuvântul a fost pur și simplu compromis prin utilizarea sa abuzivă în limbajul de lemn al propagandei. Majoritatea sistemelor totalitare s-au folosit, de altfel, de această noțiune spre a-și promo-

„Nu întreba ce poate face țara ta pentru tine – întreabă-te ce poți face tu pentru țara ta” – John F. Kennedy

va ideologia, deoarece patriotismul este o trăire fundamentală, aproape instinctivă a fiecărui om, ținând de nevoia apartenenței la grup. În momentul de față însă, în contextul integrării europene și al globalizării, identitatea națională, care se asociază în mod curent cu patriotismul, este adesea calificată drept desuetă. Sunt la modă mobilitatea și cosmopolitismul. Demonetizarea definitivă a noțiunii de patrie pare inevitabilă. Să nu ne lăsăm totuși purtați de val fără a reflecta ce reprezintă patria pentru noi, în ciuda experiențelor politice trecute și actuale. Întrepătrunderea culturilor pe fondul cooperării tot mai extinse între oameni este un fenomen firesc, care nu ar trebui totuși să implice abandonarea

unor valori tradiționale, cu atât mai mult cu cât acestea nu se opun progresului și modernizării, ci le sunt complementare.

Ce este patria? Delavrancea spunea: „Părinții, moșii și strămoșii sunt patria noastră, ei care au vorbit aceeași limbă, care au avut același dor, aceleași suferințe și aceleași aspirațiuni, sunt adevărata noastră patrie.” În primul rând contează așadar oamenii cu care ne simțim solidari, pentru că ne tragem din ei ca dintr-o mare familie, pentru că beneficiem de roadele muncii și luptei lor și pentru că le împărtășim năzuințele. Patria este în acest sens legătura noastră cu trecutul, rădăcina fizică și spirituală a fiecăruia dintre noi. Romain Rolland pune în schimb accentul asupra prezentului și viitorului: „Patria sunt eu, ești tu, e tot ceea ce iubim, tot ceea ce visăm, tot ceea ce va fi când nu vom mai fi noi.” Din această perspectivă ceea ce definește patria este chiar conviețuirea noastră socială și moștenirea pe care o lăsăm prin ceea ce realizăm și prin urmașii noștri. Noțiunea de patrie implică așadar toate generațiile unui popor și presupune solidaritatea și responsabilitatea tuturor în fața istoriei. Faptul că astăzi atâția bătrâni și copii au rămas în voia sorții, după ce milioane de români au luat calea străinătății spre a-și câștiga existența, înseamnă o părăsire a patriei în dublu sens, prin plecarea din locul de baștină și prin destrămarea familiilor, ceea ce la nivel social determină pierderea coeziunii între generații. Nimic nu va putea compensa dorul bătrânilor sau suplini afecțiunea și îndrumarea de care sunt lipsiți copiii. Patrioți suntem mai ales prin felul în care ne raportăm la părinții și copiii noștri, la înaintași și urmași.

Dar cum am putea să-i judecăm pe cei care pleacă, în condițiile în care li s-a transmis de la cel mai înalt nivel că aceasta este soluția pentru nemulțumirile lor pe deplin justificate? Un astfel de mesaj echivalează cu o declarație că aici nu mai este nevoie de ei. Deși cea mai mare bogăție a unei țări sunt oamenii ei, la noi resursa umană este desconsiderată și risipită de cioicii noi, oameni care își cunosc doar propriile interese și nu au

valori, ci doar preț. Atunci când ceea ce ai de dat nu este primit, îți rămâne doar calea exilului. Statul are datoria să rezolve problemele semnalate, nu să-i expedieze pe cei care se confruntă cu ele. De prea multe ori, sistemul creat de parvenirii zilei le rezervă doar umilințe celor care au lucrat din greu pentru a se forma și pentru a se realiza profesional, astfel încât și dintre aceștia mulți ajung să-și ia lumea în cap. Să nu ne închipuim că emigrarea este lipsită de dificultăți, majoritatea celor plecați sunt angajați la munci grele sau necalificate, își drămuiesc banii și sunt mereu pe drumuri. Între timp, „tagma jefuitoare”, cum îi numea Tudor Vladimirescu, a prădat fără milă și fără rușine bogățiile naturale și mijloacele de producție, iar acum își etalează ostentativ averile dobândite fraudulos și sfidează legile juridice și morale. În aceste condiții, cauza cea mai profundă pentru estomparea sentimentului patriotic este pierderea încrederii și speranței că-ți mai poți găsi rostul și menirea în vatra strămoșească. Euripide spunea: „Patria este pământul care ne hrănește.” O țară în care nu-ți poți câștiga pâinea cea de toate zilele poate reprezenta patria?

Și totuși, deși în țara noastră sunt atâtea nereguli, ar fi o mare greșeală să ne dezicem de sentimentul patriei, deoarece acesta dă sens existenței, fundamentând raportul solidar și responsabil cu cei alături de care trăim de generații. Pământul acesta este patria tuturor celor care-l locuim, îl muncim și îl apărăm, având idealuri și obiective comune care sunt mai presus de diferențe etnice și religioase. Patria este acasă, numai ea conferă profundă și adevărată semnificație când spui ai mei. Patria compensează efemeritatea existențelor individuale prin statornicie și continuitate, iar dăinuirea în timp a poporului ne pătrunde cu fiorul eternității. Dar mai presus de toate patria ne oferă demnitatea unei misiuni sfinte, care depășește măruntele interese personale în sensul dăruirii pentru mai binele tuturor.

Traian Florea

• *Actualitate*

ACTIVITES DU COMITE DE JUMELAGE VIRE- SACELE (hormis les échanges lycéens)

- Juillet août 1995 : premier voyage familial en Roumanie (12 personnes)
- Juillet - août 1999 : 2ème voyage familial à Săcele (21 personnes, 7 familles).
- Septembre 2000 : un des élèves ayant participé aux échanges culturels, est pris en charge par une famille du comité de Jumelage et intègre l'université de Caen.
- 6 novembre 2000 : A l'invitation de Gheorgita Petre Mutu, Primar de Săcele, Jean-Yves Cousin, Maire de Vire, accompagné de Catherine Godbarge, conseillère municipale chargée des jumelages, et Alain Revet, président du comité de jumelage Vire-Săcele, sont reçus officiellement à Săcele.

- **7 MAI 2002, A VIRE : SIGNATURE DU JUMELAGE ENTRE VIRE ET SĂCELE**
- **21 JUILLET 2002, A SĂCELE : SIGNATURE DU JUMELAGE ENTRE SĂCELE ET VIRE**

Démonstration de peintures d'icônes sur verre à la bibliothèque de Vire par le peintre roumain Ioan BURCEA.
/ Demonstrație de pictură icoanelor pe sticlă la biblioteca din Vire de către pictorul român Ioan Burcea

- Juillet - août 2005 : 3ème voyage familial à Săcele (23 personnes, 9 familles).
- Mars 2008 : Spectacle de danse au Cinéma « Le Basselin » avec dégustation de produits roumains et projection de films de Roumanie dans le cadre de l'opération festival des Balkans.
- 25 septembre 2010 : première soirée Roumanie avec un repas entièrement roumain et vins de Roumanie animé par l'orchestre de musique roumaine « l'Ensemble Doina ». Cette soirée sera l'occasion d'exposer des photos de Laurent Jouault sur la Roumanie et Săcele.
- Avril 2012, à l'occasion du 10ème anniversaire du jumelage,
A la médiathèque de Vire à partir samedi 31 mars 2012 : Expo Photos Reportage sur la vie à Săcele par Laurent Jouault et Expo peintures, aquarelles et icônes peintes sur verre (œuvres de deux artistes de Săcele)
Au cinéma « Le Basselin » à Vire, le mardi 3 avril 2012 à 20 h : Soirée cinéma roumain avec dégustation de produits de Roumanie dans le Hall du Cinéma
A « la Halle » à Vire, le vendredi 6 avril 2012 à 20 h 30 : Concert de musique roumaine
- 7 juillet 2012 : Concours de pétanque au boulodrome de Vire
- 5 octobre 2013 : soirée « une noce en Roumanie » avec animation d'un mariage comme en Roumanie avec le repas et un orchestre roumain (Traio Romano)

Alain REVET

Vire , 2.06. 2013

ACTIVITĂȚILE COMITETULUI DE ÎNFRĂȚIRE VIRE-SĂCELE

(în afara schimburilor liceene)

- Iulie- august 1995 : prima călătorie familială în România (12 persoane).
- Iulie – august 1999 : a II-a călătorie familială la Săcele (21 persoane, 7 familii).
- Septembrie 2000 : unul dintre elevii care au participat la schimburile culturale, este găzduit de o familie din Comitetul de înfrățire și integrat la Universitatea din Caen.
- 6 noiembrie 2000 : La invitația lui Ghoerghiță Petre Mutu, Primar de Săcele, Jean-Yves Cousin, Primar al Vire-ului, însoțit de Catherine Godborge, consilier municipal însărcinat cu înfrățirile, și Alain Revet, președinte al Comitetului de înfrățire Vire – Săcele, sunt primiți oficial la Săcele.
- **7 MAI 2002, LA VIRE : SEMNAREA ÎNFRĂȚIRII ÎNTRE VIRE ȘI SĂCELE.**
- **21 IULIE 2002, LA SĂCELE : SEMNAREA ÎNFRĂȚIRII ÎNTRE SĂCELE ȘI VIRE.**
- Iulie – august 2005 : a III-a călătorie familială la Săcele (23 persoane, 9 familii).
- Martie 2008 : spectacol de dans la Cinematograful „Le Basselin,, însoțit de o degustare de produse românești și proiecția de filme din România în cadrul acțiunii festivalul Balcanilor.
- 25 septembrie 2010 : prima seară România cu o cină integral românească și vinuri din România, animată de orchestra de muzică românească „Ansamblul Doina,,. Această seară a prilejuit expunerea fotografiilor lui Laurent Jouault despre România și Săcele (*Laurent Jouault este căsătorit cu o româncă, și locuiește la Moeciu de Sus, n.t.*)
- Aprilie 2012, cu ocazia celei de a X –a aniversări a înfrățirii, la *Mediateca din Vire, începând de sâmbătă 31 mai 2012*, Expop Foto Reportaj despre viața la Săcele a lui Laurent Jouault și Expoziție de pictură, acuarele și icoane pe sticlă (opere ale artiștilor din Săcele) (*Mătu-Coșca Nicolae și Ioan Borcea n.t.*)
- La cinematograful „Le Basselin,, din Vire, marți 3 aprilie 2012 la ora 20: Seară de cinema românesc urmată de degustarea de produse din România, în holul cinematografului
- La sala „La Halle,, din Vire, vineri 6 aprilie 2012, ora 20.30: Concert de muzică românească.
- 7 iulie 2012 : concurs de petanque la terenul de petanque din Vire.
- 5 octombrie 2013 : seară „o nuntă în România,, care va cuprinde toate obiceiurile de nuntă ca în România, cu mâncare specific românească și o orchestră românească (Traio Romano).

Alain Revet

Vire , 2.06. 2013

(Traducere și adaptare: Dorel Cerbu)

SĂRBĂTOAREA MULTICULTURALITĂȚII LA SĂCELE

Români, maghiari, romi. Trei comunități etnice prezente de secole pe cuprinsul celor „septem villae” („het-falu”, ar spune maghiarii) de la poalele Pietrei Mari și Ciucașului: Baci, Turcheș, Cernatu, Satulung, Tărlungeni, Purcăreni și Zizin, primele patru formând, în anul 1950, localitatea Săcele.

Români, reprezentați de mocanii săceleni, au constituit comunități pastorale care au practicat transhumanța și cărăușia până la jumătatea secolului al XX-lea, constituind astfel un important element de unitate și coeziune națională prin contribuția directă la menținerea și dezvoltarea legăturilor între provinciile românești aflate de o parte și de cealaltă a Carpaților. Bogata atestare documentară întregeste imaginea unei comunități înstărite, active, întreprinzătoare, fapt ce s-a reflectat și în viața culturală foarte activă.

Maghiarii ceangăi reprezintă o comunitate distinctă în cadrul populației maghiare, cu tradiții și obiceiuri inedite. Bogata etnografie a ceangăilor păstrează o serie de elemente asimilate în urma conviețuirii cu românii, precum și cu sașii din Brașov. O recentă contribuție la structura etnică a celor șapte sate a avut loc în secolele XIX-XX, când în cele șapte sate s-au așezat numeroși reprezentanți ai etniei rome, purtători ai tradițiilor, obiceiurilor și meșteșugurilor acesteia.

În prezent, multiculturalitatea zonei este exprimată și de datele statistice care relevă următoarea situație: români - 67%, maghiari - 24%, romi - 8%, alte etnii – 1%. Comunitatea română numără mult mai mulți membri însă, din motive ce se pot intui, aceștia refuză să se declare ca atare. Mai mult, aceștia și-au pierdut o parte dintre tradiții și obiceiuri în ultimii 65 de ani.

Viața culturală a comunității este susținută de o serie

de asociații și organizații care vizează conservarea și promovarea tradițiilor, obiceiurilor și sărbătorilor celor trei etnii și care beneficiază în acțiunile derulate de sprijinul și implicarea directă a autorităților publice locale. Deși aceste manifestări alcătuiesc o agendă culturală consistentă, ele se caracterizează prin caracterul lor

„închis”, prin faptul că nu vizează întreaga comunitate locală, ci numai anumite componente etnice ale acesteia. Comunitatea română are propriile sărbători și manifestări, la fel și cea maghiară, iar cea romă este prea puțin vizibilă în viața culturală locală. Această tendință este susținută în mare măsură și de gradul redus de cooperare între organizațiile și asociațiile implicate în susținerea și promovarea vieții culturale a acestor comunități. Colaborarea este în cel mai bun caz bilaterală, între aceste asociații pe de o parte și autorități pe de altă parte, și punctuală, pentru organizarea unor manifestări anume. Lipsește așadar o abordare integrată care să susțină dialogul intercultural care să stimuleze interesul pentru cunoașterea reciprocă a obiceiurilor și tradițiilor comunității în ansamblul ei. Absența acestei abordări influențează negativ și interesul tinerilor pentru descoperirea componentelor patrimoniului imaterial specific zonei, cu influențe negative pe termen lung în privința perpetuării acestora. Inexistența unor materiale de promovare unitară a potențialului cultural-turistic al comunității contribuie de asemenea la existența unui număr extrem de mic al vizitatorilor interesați de practicarea turismului cultural, zona fiind o destinație accesată numai în subsidiar de

către aceștia.

În acest context se înscrie inițiativa de a organiza la Săcele un Festival interetnic și de a elabora materiale de promovare a tradițiilor și obiceiurilor celor trei comunități etnice în vederea stimulării dialogului intercultural și generarea unei agende culturale comune.

Astfel, Primăria Municipiului Săcele a obținut o finanțare din partea Administrației Fondului Cultural Național, derulând în perioada mai-august 2013 proiectul intitulat „Festivalul interetnic 7 sate”. Încadrat în aria „patrimoniu imaterial”, proiectul va fi implementat în parteneriat cu Asociația Cultural Sportivă Izvorul și Asociația HMIK. Bugetul total al proiectului este de 69.953 lei, din care 50.801 lei (72,62%) reprezintă finanțarea nerambursabilă acordată de Administrația Fondului Cultural Național.

Broșura de promovare, ce va fi elaborată în cadrul pro-

iectului, va cuprinde o prezentare succintă a trecutului celor 7 sate săcelene și descrierea obiceiurilor, tradițiilor și sărbătorilor specifice celor trei etnii conlocuitoare. Festivalul va fi organizat în data de 31 august 2013 și va include în programul său prezentare de tradiții și obiceiuri, de costume tradiționale, program artistic, demonstrații de meșteșuguri și gastronomie tradițională. Pe parcursul său se vor reuni pentru prima dată, în cadrul unei singure manifestări, tradiții și obiceiuri care, împreună, alcătuiesc o sinteză originală, expresie a specificului cultural al comunității săcelene. Proiectul își propune astfel să contribuie la intensificarea dialogului cultural între cele trei etnii care compun comunitatea locală.

Organizarea festivalului va contribui, de asemenea, la sporirea atractivității turistice a localității, iar includerea sa într-un calendar permanent de activități culturale de amploare, alături de Sântilia și Sărbătoarea Sfântului Mihaly, va plasa municipiul Săcele în agenda iubitorilor de artă tradițională.

Radu Colț

„ZIUA BUNULUI VECIN”, LA A IV-A EDIȚIE

Sâmbătă 25 mai 2013, a avut loc o nouă întâlnire a vecinilor, din seria celor dedicate unei mai bune cunoașteri reciproce, unei conviețuiri în pace și înțelegere a locuitorilor de pe străzile Mocanilor, Unirii, Nicolae Colceag și Oituz

(Satulung). Inițiatorii acestei manifestări tradiționale, care în edițiile anterioare s-a desfășurat doar pe strada Mocanilor, au ținut să invite și locuitorii străzilor învecinate amintite mai sus. Alături de sufletul acestei manifestări, Ștefan Lupu, au depus eforturi deosebite pentru buna reușită a zilei de sâmbătă Ninel Eftimie (strada Mocanilor), Gheorghe Morcovescu, Gabriela Ciobanu, Levente Miklos, Mircioiu Sebastian, Sârbu Cornel, Nae Pasăre și Dan Zamfir (strada Unirii), Gheorghe Stoea, Sorin Gâdea și Adrian Moraru (strada Oituz), Gabriel Lupșa și Adrian Comănescu (strada Colceag), Iuliu Dopovecz (editare și printare afișe, insigne, fotografii).

Ca invitați oficiali au fost domnul primar Radu Nistor - Florea și domnul consilier județean Constantin Zavarache. Anul acesta, pentru prima dată, „Ziua bunului vecin” s-a bucurat, de sponsorizări din partea domnilor Gheorghe Bodeanu, Traian Florea, Cornel Sârbu, Asociațiunea ASTRA- Despărțământul „Frații Poștea” și Asociația Cultural – Sportivă „Izvorul”.

Locul de desfășurare a fost în piațeta din fața locuinței lui Ștefan Lupu.

Activitățile specifice acestei manifestări au cuprins: prezentarea actualiei situații demografice a celor patru străzi;

cuvântările oficialităților și ale invitaților; programul de dansuri populare susținut de formația de dansuri din Araci, județul Covasna (instruită de Ștefan Lupu); concursul de vinuri și țuici produse de gospodarii de pe aceste străzi; concursul de orientare turistică în oraș, organizat de Iuliu Dopovecz și Emil Pușcaș, membri ai Asociației de turism „Babarunca”; expoziția de pictură a doamnelor Margareta Gyulai și Elena Olenciuc; expoziția de păpuși a doamnei Doina Nistor; expoziția retrospectivă de fotografii de la edițiile anterioare ale „Zilei bunului vecin”; expoziția de fotografie veche a domnului Dan Median (Portul popular la mocanii săceleni); expoziția de fotografii privitoare la obiceiuri, tradiții și personalități ale mocanilor săceleni, a Asociației „Izvorul”.

Organizatorii au comandat plachete din ceramică special concepute pentru acest eveniment, care au putut fi cumpărate de participanți. În curtea familiei Adela și Ștefan Lupu, vecinii au putut vizita expoziția de obiecte vechi din

colecția lor personală.

Micii și berea rece au fost asigurate de restaurantul „Il Rifiugio”, al domnului Rareș Ulea.

Atmosfera acestei manifestări a fost deosebit de prietenească, plină de bucurie și voie bună.

În continuare vă invităm să vă bucurați privirea cu câteva instantanee fotografice surprinse de mine, la acest eveniment.

Săcele, 27 mai 2013
Dorel Cerbu

PREMIILE ASOCIAȚIEI „IZVORUL” - 2013

Consiliul director al Asociației noastre, a hotărât în ședința sa din luna mai, anul curent, să recompenseze pe cei mai merituoși elevi din școlile săcelene. În acest sens, Președintele și trezorerierul au fost însărcinați să se ocupe de identificarea posibililor premianți. Am fost ajutați cu amabilitate de către directorii instituțiilor școlare, care au găsit elevii cei mai potriviți pentru aceste premii. Ținem să le mulțumim pe această cale, din tot sufletul, pentru amabilitatea și promptitudinea de care au dat dovadă.

Iată lista premianților:

1. Școala generală nr. 1 din Baci : eleva PAVEL Ana Maria, din clasa a VIII-a, șefa de promoție de anul acesta. *(stânga sus)*
2. Școala generală nr.4 „Frații Popea”, elevul POPESCU Vlad, din clasa a VIII-a, absolvent cu media 9,97 și premiat al Concur-sului de desen pe țară (Premiul III).
3. Școala general nr. 5 : eleva BODOR Ionela Aurelia, din clasa a VIII-a, absolventă cu media 8,88 și participantă la mai multe concursuri pe țară.

4. Liceul teoretic „George Moroianu,; elevele GRĂJDEANU Lidia și HOSSZU Maria, din clasa a X – a A, care au obținut diverse premii la concursurile de fizică și matematică. *(mijloc)*
5. Liceul tehnologic „Victor Jinga,; absolventa clasei a XII-a A, CHIRCU Andreea, care are media 9,18 și a participat mai mulți ani la activitățile trupei de teatru „CATHARSIS,; inclusiv la „Schimbul teatral licean,; cu Lycee Marie Curie din Vire, Franța. *(dreapta jos - prima din stânga d-lui. Cerbu)*

Premiile au fost alcătuite din volumul domnului profesor Cazacu „O carte pentru săcelenii mei,; și suma de câte 100 lei. La cererea directorului Liceului Moroianu, am făcut o excepție și nu am distribuit suma de bani elevelor de aici.

Înmânarea premiilor a fost făcută de membri ai Consiliului director, cu ocazia festivităților de premiere din fiecare școală, care au făcut și o succintă prezentare a Asociației noastre (scopuri, activități specifice, revista “Plaiuri săcelene”, etc.).

Prof. Dorel Cerbu
Președinte Asociației
“Izvorul”

PREOCUPĂRI PENTRU PERIOADA URMĂTOARE LA “IZVORUL”

Intrunit în luna mai, în ședința sa periodică, comitetul de conducere a Asociației Cultural-Sportive “Izvorul” a stabilit principalele sale preocupări în perioada următoare.

Una dintre acestea este legată de diversificarea acțiunilor sportive de masă, la care să participe cât mai mulți săceleni. Astfel, conducerea “Izvorului” va întocmi o scrisoare prin care va interveni la Primărie, alături de alte asociații culturale din Săcele, pentru realizarea unei piste pentru biciclete, care să traverseze întreaga localitate și pe care să se poată organiza întreceri sportive de profil.

Asociația “Izvorul” se va implica, alături de asociația culturală maghiară HMIK în organizarea, împreună cu Primăria, a festivalului folcloric “7 Sate”, având drept scop prezentarea tradițiilor și obiceiurilor locale și sporirea atractivității turistice a localității noastre.

De asemenea, asociația a primit din partea Primăriei solicitarea de a colabora la manifestările prilejuite de sărbătoarea Sintiliei din acest an. S-a hotărât ca “Izvorul” să organizeze un simpozion având ca temă portul tradițional mocănesc, completat de o expoziție cu reproduceri după fotografii vechi cu această temă.

“Izvorul” s-a implicat, de asemenea, și în sponsorizarea manifestării “Ziua Bunului Vecin”, care a avut loc în 25 mai 2013. Manifestarea a fost o reușită, ea adunând laolaltă vecini de pe 4 străzi din Satulung, care au avut prilejul să se cunoască mai bine, să discute despre planurile pe care le au pentru înfrumusețarea zonei în care trăiesc.

Alte puncte discutate și aprobate au fost:

- premierea câte unui elev cu rezultate deosebite la învățătură și în activitățile extrașcolare din fiecare școală și liceu românesc din Săcele.

- îmbunătățirea activității colectivului de redacție al revistei “Plaiuri Săcelene”, prin cooptarea unor membri care să ridice nivelul calitativ al publicației asociației.

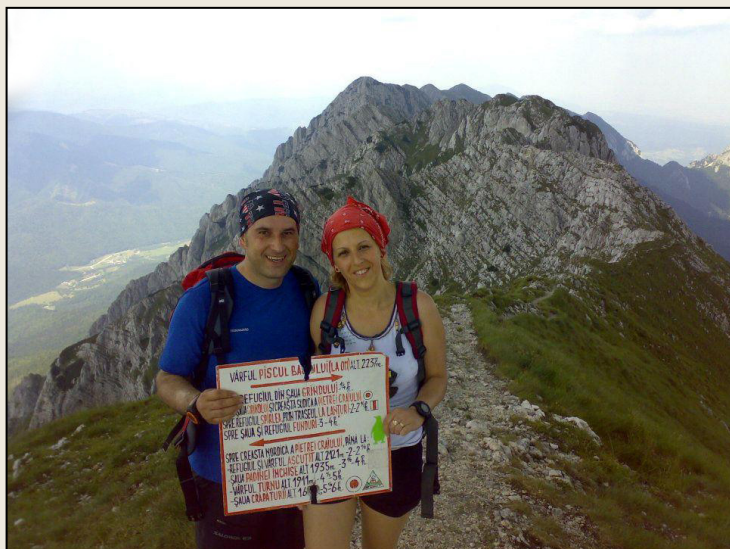
Redacția “Plaiuri Săcelene”

ASOCIAȚIA TURISMULUI SĂCELEAN „BABARUNCA”

Priviri spre trecut, priviri spre viitor

La început de an, ca de obicei, membrii asociației au făcut un “remember” pentru a marca principalele realizări ale anului 2012, un an în care dificultățile materiale au fost compensate de dorința tuturor de a-și atinge obiectivele. Au fost lansate sau continuate mai multe proiecte și, deși “dragii tovarăși nu ne-a fost ușor”, multe au fost finalizate sau continuate cu succes.

Dragoș și Cristina Cărbăbăț

Proiectul „Toate vârfurile din România de peste 2500 m” a fost finalizat și Dragoș Cărbăbăț secondat de Cristina Cărbăbăț, fiul lor Răzvan și ocazional de alți membrii ai asociației, au urcat pe toate vârfurile propuse, adunând un mare număr de impresii deosebite din masivele Făgăraș, Bucegi, Parâng sau Retezat. Parcursul lor poate fi vizualizat pe pagina de facebook „Tura de duminică”, pagină unde pot fi văzute toate ieșirile asociației.

Proiectul “Integrala munților din România”, inițiat în 2011, a continuat cu multă dăruire și, la finele anului, s-a ajuns la parcurgerea a 41 de masive din totalul de 93. Echipa formată de Iuliu Dopovecz împreună cu mai mulți membrii ai asociației, Ruxandra Dopovecz, Rauchman Iulius, Armin Dogaru, Ildiko Sarai, Nicu Parate, Elena Parate, Dragoș Cărbăbăț, Cristina Cărbăbăț, Marian Cocoșilă, Dan Burlac, Dorin Dănilă, Mircea Dopovecz, au parcurs potecile pitorești ale munților din țara noastră, având de multe ori de înfruntat dificultăți fizice sau de climă, rezolvând probleme de orientare și „supraviețuire”. Rând pe rând masive ca Șureanu, Cindrel, Tarcău, Semenice, etc. au fost parcurse pe trasee cu atracții turistice importante, iar urcarea celui mai înalt vârf din masivul respectiv a reprezentat certificarea realizării obiectivului.

Cel mai înalt vârf urcat Vârful Moldoveanu 2544 – Munții Făgăraș

Cel mai mic vârf Vârful Drocea 836 m – Munții Zarand
Cea mai dificilă tură vara – Vârful Nemira Mare – Munții

Nemira

Cea mai dificilă tură iarna Vârful Baiu Mare – Munții

Baiului

O mare parte a imaginilor surprinse cu ocazia acestor ture sunt postate pe pagina de facebook – tura de duminică. S-a creionat și un plan pentru următorul an, ieșirile urmând a se desfășura de acum pe mai multe zile, datorită distanțelor tot mai mari până la baza masivelor. Anul acesta sunt în vizor în primul rând ma-

sivele Retezat, Parâng, Aninei, Rodnei, Călimani și Bihor.

Anul 2012 a consemnat și o participare puternică la numeroase concursuri de orientare. Un număr mare de sportivi ai asociației, dintre care s-au remarcat Emil Pușcaș, Răzvan Cărbăbăț, Iuliu Dopovecz, Dragoș Cărbăbăț și mai ales Iuliu Dopovecz – senior la 80 de ani împliniți, au obținut un număr impresionant de premii la concursuri de nivel național precum Cupa Sanatatea Ploiești, Cupa Chindia Târgoviste, Cupa Mentor Silva București, Cupa Gârâna Reșița și multe altele.

Pe lângă aceste activități membrii asociației au mai întreprins și ture individuale sau în grupuri mai mici, atât în România cât și în alte țări, de remarcat fiind ascensiunile Diane Dopovecz în Sierra Nevada-Spania, ale lui Marian Cocoșilă în Corsica și Alpi, tura speo a lui Dorin Dănilă în Texas SUA, dar și frecvențele ieșiri în munții noștri dragi, Ciucaș, Piatra Mare, Bucegi, Grohotiș, Piatra Craiului sau Postăvaru.

O dezvoltare deosebită au căpătat în 2012 turele pe mountain bike. Deși echipamentul e destul de costisitor, plăcerea pedalatului și frumusețea peisajelor au justificat cu vârf și îndesat investiția. Ture precum cea pe vârful Tătaru Mare prin pasul Boncuța sau cele din jurul orașului Sfântu Gheorghe pe Bucla Verde au reprezentat ieșiri foarte reușite.

Pe lângă activitățile sportive, membrii asociației au organizat sau au participat la mai multe evenimente distractive. Ieșirea la grătar pe 2 ianuarie în surplomba din Piatra Poenii a devenit tradițională, la fel ca și „Ziua Porcului” care de trei ani, în preajma sărbătorii de Ignat, adună la cabana asociației din Babarunca pe toți cei care vor să-și reamintească obiceiurile legate de taierea porcului de pe vremuri.

Cu aceeași plăcere membrii asociației au participat, sau au ajutat, la organizarea unor evenimente pe plan local. „Ziua bunului vecin” organizată de Ștefan Lupu, concursul de mountain bike organizat de Geo Stoia, „Săptămâna altfel” cu primul concurs de orientare organizat în incinta unei școli (Sc. Gen. 4-Frații Popeea-Săcele) au reprezentat momente plăcute, care au dovedit că în Săcele se mai „poartă” sportul dar și distracția. Un eveniment deosebit a fost întâlnirea turistică organizată de Dan Gherghina la cabana asociației din Babarunca când peste 200 de turiști (mai mult de 50 copii) veniți din toată țara au luat contact cu frumusețea peisajului săcelean pe care l-au apreciat în mod deosebit. De asemenea Lira Carpatină organizată la aceeași cabană

Ruxandra Dopovecz, Mircea Dopovecz, Iuliu Dopovecz și Alex Nisipeanu pe vârful Moldoveanu

de către Asociația Floarea de Colț – Brașov a reunit peste 100 de practicanți ai turismului sportiv, care timp de trei zile s-au întrecut în zona Ciucaș.

Trăgând linie socotim că 2012 a fost un an cu multe realizări, dar și cu unele renunțări, un an în care, deși financiar nu am stat prea bine, am reușit să reprezentăm destul de bine asociația și orașul Săcele.

Anul 2013 ne așteaptă cu noi proiecte. Continuarea integralei munților din România, ascensiuni în Spania –Sierra Nevada, Bulgaria-Musala, Tatra, participarea la concursurile de orientare și la competițiile și evenimentele la care vom fi invitați rămân prioritare. Însă dorința cea mai mare a tuturor membrilor asociației este atragerea unui număr cât mai mare de copii pentru practicarea activităților sportive în natură. Cu speranța împlinirii dorințelor noastre nu ne rămâne decât se ne urăm singuri, din nou, „Drum bun !”

ATS Babarunca – Săcele Președinte Iuliu Dopovecz

În săptămâna în care elevii au avut ocazia să participe la activitățile „școala altfel”. Sub îndrumarea domnului Iuliu Dopovecz, elevii de la Școala „Frații Popea” nr. 4 din Săcele au par-

Ziua Porcului – tradițională întâlnire a membrilor asociației și nu numai la Babarunca

Sportivi ai asociației participanți la Cupa de Toamnă-Tufeni (Prahova)

ticipat la un instructiv concurs de orientare sportivă, care a avut loc în incinta hotelului ”Hanul Mureșenilor”, datorită amplasării generoase a acestuia, parcul din jur fiind la limita pădurii. Elevii, organizatorii, părinții elevilor și profesorii au beneficiat de colaborare și sponsorizare din partea gazdelor. Odată ce s-a ajuns la locul unde s-a desfășurat activitatea, s-au făcut înscrieri pe categorii de vârstă, timp în care copiii au făcut cunoștință și au socializat cu ceilalți participanți la concurs. Activitatea a început cu o scurtă prezentare a orientării sportive împreună cu regulile de bază ale competiției. Concursul de orientare este individual, pe categorii de vârstă și sex și constă în parcurgerea unui traseu impus de arbitri pe un teren necunoscut. Traseul este vizualizat pe o hartă (schiță) detaliată și concurentul trebuie să îl parcurgă în timp cât mai scurt. Lungimea și dificultatea acestuia variază în funcție de pregătirea și vârsta participanților. Dovada parcurgerii corecte a traseului este compostarea fișei personale în punctele de control amplasate pe traseu. Suportul tehnic al concursului a fost asigurat de Asociația Turismului Săcelean ”Babarunca”. Competiția având un caracter de inițiere și popularizare, toți concurenții au primit mici premii stimulative, indiferent de rezultatul obținut.

Redacția “Plaiuri Săcelene”

SIMPOZION JUDEȚEAN ”VREAU SĂ FIU UN BUN PĂRINTE!”

Motto:

*“Orice om primește două feluri de educație:
una dată de alții și alta,
mult mai importantă,
pe care și-o face singur.”*

-GIBBON-

Grădinița cu Program Prolungit nr. 5, Săcele, ”Căsuța cu povești”, a organizat în data de 16 mai 2013, simpozionul județean cu tema ”Vreau să fiu un bun părinte!”. Partenerii acestui proiect au fost: Inspectoratul Școlar Județean Brașov, Grădinița cu Program Prolungit nr. 22 ”Micul Prinț”, Grădinița cu Program Normal nr.1 Rupea și Primăria Municipiului Săcele. Centrele de resurse pentru educație și dezvoltare ale unităților preșcolare menționate au colaborat pentru a aduce în atenția partenerilor în educație și beneficiarilor indirecti

ai educației - părinții - probleme actuale legate de educația copiilor lor, modalități eficiente de realizare a parteneriatului grădiniță – familie.

Scopul organizării acestui eveniment a fost acela de a oferi prilej actorilor educaționali să împărtășească experiența proprie, să ofere oportunitatea înnoirii cunoștințelor, deprinderilor și valorilor la care părinții să poată apela pentru a putea păstra o bună comunicare pe termen lung cu copilul, fără a renunța complet la valorile familiei, care rămâne în continuare cel mai bun

cadru de dezvoltare a copilului în fiecare dintre etapele sale de dezvoltare fizică și psihică.

Obiectivele urmărite în cadrul acestui proiect au fost îmbunătățirea cunoștințelor părinților în ceea ce privește dezvoltarea copilului, nevoile copiilor în funcție de fiecare vârstă și cum pot fi acestea satisfăcute astfel încât să susțină sănătatea fizică și psihică a copilului, precum și îmbunătățirea atitudinilor suportive ale părinților față de copii, a capacității lor de a sprijini autonomia copiilor prin disciplinarea lor pozitivă.

Simpozionul județean "Vreau să fiu un bun părinte", s-a desfășurat pe trei secțiuni:

- I. "Vreau să fiu un bun părinte" - Comunicări științifice
- II. "Parteneriatul grădiniță- familie" - exemple de bună practică
- III. "Copilul – Universul familiei lui" – expoziție de artă plastică (categorie preșcolari)

Activitățile orientative propuse au avut ca obiectiv îmbunătățirea acțiunilor suportive ale părinților față de copil, a capacității lor de a sprijini autonomia acestora, beneficiarii direcți/indirecți de pe urma acestuia fiind părinții preșcolarilor, preșcolarii, cadrele didactice precum și partenerii implicați.

Prof. Elena Dumitru
Director Grădinița nr. 5 Săcele

LICEUL TEHNOLOGIC
VICTOR JINGA

MOBILITATE
MULTICULTURALITATE
MODERNITATE

LICEUL TEHNOLOGIC VICTOR JINGA – MODEL DE BUNĂ PRACTICĂ ÎN FORMAREA PROFESIONALĂ

În zilele de 17 și 18 iunie 2013 a avut loc la Bruxelles, la inițiativa Comisiei Europene, Directoratul General pentru Cultură și Educație, o conferință pe tema stagiilor transnaționale de pregătire profesională, ca parte a campaniei "We Mean Business".

Această inițiativă a fost lansată în anul 2012 pentru a promova beneficiile pe care le au companiile ce găzduiesc stagii dintr-o altă țară europeană. Astfel, firmele au posibilitatea de a identifica potențiali angajați, care ar putea contribui prin entuziasmul și prospețimea ideilor lor la sporirea productivității și competitivității acestora. Stagiile contribuie semnificativ atât la îmbunătățirea competențelor profesionale ale tinerilor cât și la tranziția de la educație și formare profesională la piața muncii. Conferința a analizat, prin prisma experienței invitaților, punctele forte și punctele slabe ale programele actuale de finanțare, în scopul de a asigura o tranziție eficientă a noului program de învățare și formare profesională "Erasmus for all".

Din România au fost invitate, alături de reprezentantul Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, care gestionează actualul program de mobilități profesionale Leonardo da Vinci, patru persoane implicate în implementarea cu succes a proiectelor de formare profesională prin programul Leonardo da Vinci. Una dintre acestea este dl. Radu Colț, coordonatorul de proiecte internaționale din cadrul Liceului Tehnologic Victor Jinga din Săcele, singura instituție de formare profesională prezentă din partea României

la eveniment. În decursul ultimilor 9 ani, instituția săceleană a implementat nu mai puțin de 12 proiecte Leonardo da Vinci, contribuind la formarea inițială sau continuă a peste 150 de persoane (elevi, profesori, persoane aflate pe piața muncii) prin intermediul unor stagii organizate în instituții și companii din Franța, Malta, Norvegia, Spania, Portugalia, etc.

"Cel mai important aspect al participării la stagii de formare Leonardo da Vinci privește experiența profesională. Beneficiile obținute nu se limitează însă numai la aceasta. Alături de abilitățile și competențele profesionale este foarte importantă experiența personală. Contactul cu o cultură a muncii diferită, cu un mod diferit de a aborda munca și profesia, cu un mediu socio-economic de cele mai multe ori diferit, facilitează dezvoltarea abilităților de comunicare, interpersonale și lingvistice, precum și flexibilitatea și adaptabilitatea la contexte și provocări noi. Toate acestea contribuie decisiv la sporirea mobilității personale pe piața muncii" a declarat Radu Colț.

De asemenea, Liceul Victor Jinga organizează stagii de formare sau facilitează relația cu mediul de afaceri din Săcele și Brașov pentru persoane din alte țări ale Uniunii Europene care se formează profesional prin programe ca Leonardo da Vinci sau Erasmus, contribuind la semnificativ schimbarea percepției acestora asupra României, în general, și a mediului de afaceri, în special.

Prof. Radu Colț

TABEL NOMINAL

cu membrii cotizanți ai Asociației Cultural-Sportive “IZVORUL” trim.II 2013

1 Alexandrescu Emil	61 Cozma Corneliu	121 Mihalui Aura	181 Slăbilă Gheorghe
2 Andronic Maria	62 Crăcană Petru	122 Miklos Levente	182 Souca Georgeta
3 Ardeleanu Adina	63 Crăciunescu Dana	123 Mircioiu Lucian	183 Spiru Gheorghe
4 Arion Mircea	64 Croitoru Viorel	124 Mircioiu Sebastian	184 Stanciu Vasile
5 Balint Iuliu	65 Damian Alexandru	125 Mitachi Emilia	185 Stoea Gheorghe
6 Banciu Neculai	66 Daneș Dumitru	126 Mocanu Elena	186 Stoian Emilia
7 Bandi Șeitan Maria	67 Diaconescu Adrian	127 Modest Zamfir	187 Stoica Stelian
8 Barbat Claudiu	68 Dîrjan Liviu	128 Moldovan Ghia Roxana	188 Stroe Emil Jr.
9 Barbu Dan Mircea	69 Dopovez Iuliu	129 Moraru Adrian	189 Sabo Viorica
10 Barbu Liviu	70 Dragomir Dănuț	130 Moraru Florin	190 Szasz Sebeși Paul
11 Barbu Nicolae	71 Drăghici Valentin	131 Moroianu Cantor Emilia	191 Șerban Eugen
12 Barbu Silvia	72 Dumitrescu Sorin	132 Moșoiu Alin	192 Șerban Ioana
13 Bârsan Horia	73 Eftimie Bogdan	133 Munteanu Dan	193 Șerban Nicolae
14 Beciu Ioan	74 Eftimie Ioan	134 Munteanu Gheorghe	194 Șerban Raul
15 Beleuță Eugen	75 Ene Tudoran Anca	135 Munteanu Gigi	195 Șerban Valentin
16 Benga Gheorghe Dănuț	76 Ene Gheorghe	136 Munteanu Livia	196 Șerbu Adrian
17 Berteanu Dumitru	77 Faust Remus	137 Munteanu Nicolae	197 Șerbu Andrei
18 Biriș Mirel	78 Filipescu Adriana	138 Munteanu Ștefan	198 Șerbu Iulian
19 Bîja Ioan	79 Filipescu Dan	139 Munteanu Vasile	199 Șorban Ștefan
20 Bîrsan Nicolae	80 Filipescu Gheorghe	140 Munteanu Virgil	200 Ștefănescu Constantin
21 Bobeș Gheorghe	81 Filipescu Octavian	141 Muscalu Vasile	201 Taraș Ioan
22 Bobeș Haricleea	82 Flangea Roxana	142 Nagy Gabor	202 Taraș Mircea
23 Bobeș Ioan	83 Florea Traian	143 Neacșu Lucian	203 Taraș Octavian
24 Bobeș Maria	84 Florescu Gheorghe	144 Nechifor Constantin	204 Taraș Răzvan
25 Bobeș Ovidiu	85 Fodor Levente	145 Nechifor Septimiu	205 Taraș Emil
26 Boca Gabriel	86 Găitan Ovidiu	146 Necula Dan	206 Tagarici Laurențiu
27 Bogeau Alexandru	87 Georgescu Alexandru	147 Niculescu Gheorghe	207 Teacă Dorin
28 Bondrea Mihai	88 Georgescu Ioan	148 Nistor Horia	208 Teșileanu B. Barbu
29 Bratosin Canu Raluca	89 Ghia Petre	149 Nițescu Romulus	209 Teșileanu Costin
30 Bratosin Maria	90 Ghișoiu Dorin	150 Ognean Dorel	210 Teșileanu Ghia Eugenia
31 Bratosin Sanda	91 Ghiuță Benone	151 Ognean Luca	211 Țârnu Mihaela
32 Braun Adrian	92 Gîrceag Viorel	152 Oncioiu Maria	212 Tocitu Viorel
33 Brăinaș Mihai	93 Grozea Gheorghe	153 Oprin Gabriel	213 Tudose Aurel
34 Bucurenciu Sandu	94 Guiu Ștefan	154 Ovesia Octavian	214 Tuian Radu
35 Bucurenciu Ana	95 Hermenean Sorin	155 Pastor Sanda	215 Ursu Nicolae
36 Buda Daniel	96 Homorozean Gheorghe	156 Pelin Matei Alina	216 Ursu Gabriel
37 Bulat Elena	97 Iacob Mădălin	157 Perciog Constantin	217 Vamoș Aurelia
38 Bulat Florentin	98 Ionescu Aurora	158 Perciog Gelu	218 Vlad Adriana
39 Bulea Horia	99 Ionescu Ghe. Nae	159 Petrea Ștefan	219 Voicescu Nicoleta
40 Butu Mihai	100 Iordache Dumitru	160 Poenaru Lautențiu	220 Voinea Dumitru
41 Caian Pandrea Aurel	101 Ivan Gheorghe	161 Poenaru Nuțu	221 Voinea Emilian
42 Califaru Gavril	102 Jerău Gheorghe	162 Poenaru Ovidiu	222 Vrabie Cristina
43 Caloinescu Ioan	103 Jinga Romulus	163 Poenaru Roxana	223 Vrabie Ioan
44 Caloinescu Jenel	104 Jinga Victor	164 Pop Georgeta	224 Vrabie Decebal
45 Cazacu Dimitrie	105 Jipa Virgil	165 Pop Olga	225 Zamfir Bogdan
46 Cerbu Dorel	106 Lăcătuș Mariana	166 Popa Dumitru	226 Zamfir Dan
47 Cimpoeie Gabriel	107 Lăzărescu Elena	167 Popa Florin	227 Zangor Lucian
48 Cioroianu Aurelia	108 Leucuța Cristina	168 Posedaru Gheorghe	228 Zangor Traian
49 Ciulu Mircea	109 Leșescu Mihai	169 Primăvăruș Elena	229 Zavarache Constantin
50 Ciupală Mariana	110 Lipan Florin	170 Purcăroiu Nicolae	230 Zărnescu Ioan
51 Ciurea Daniel	111 Lukaci Mihai	171 Rîșnoveanu Marius	231 Zbarcea Maria
52 Clinciu Sorin	112 Lungu Constantin	172 Rîșnoveanu Mihai	
53 Codreanu Elena	113 Lupu Florica	173 Rîșnoveanu Paul	
54 Coliban Nicolae	114 Lupu Nicolae	174 Rîșnoveanu Ștefan	
55 Colț Radu	115 Manciuș Gelu	175 Rîșnoveanu Dan	
56 Comșa Eugen	116 Manea Vasile	176 Robu Adrian	
57 Comșa Fulga Stelian	117 Mățărea Ovidiu	177 Roșculeț Claudiu	
58 Corfariu Iunian Onoriu	118 Median Susana	178 Sârbu Corneliu	
59 Cornea Ioan	119 Median Traian	179 Schlăpfek Urs	
60 Costache Ionuț	120 Median Valeriu	180 Sîrbu Adriana	

PORTUL **MOCANESC** SACELEAN

Serbarea SINTILIA Satulung - 20.07.1934
*În amintirea zilei de 20.07.1938-Satulung - de la versura Mă (Maria Biboc-casaștila Brănești) - D-ăa MEDIAN I.

Sus: BARSAN GHEORGHE, PERCIOC GHEORGHE, NECULA IOAN, BARDAS ION, OPRESCU PETRE
Jos: MEDIAN GHEORGHE, GHILINTA MARIETA, ROSU OTILIA, VASILE MARIA, PANTILIMON ION

Expoziție realizată de
MEDIAN

Fotografii din albumul FAMILIA MEDIAN

Expoziție organizată de
ARHITRAVA
Asociația Culturală și Sportivă

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

Au prioritate articolele privitoare la Săcele, Târlungeni, Zizin și Purcăreni.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei pot fi trimise la adresa de e-mail: plaiurisacelene@yahoo.com

sau la sediul asociației din cadrul Centrului de Documentare și Informare al Liceului Tehnologic „Victor Jinga”.

<http://www.izvorulsacele.ro/>

REDACȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Prof. DOREL CERBU
Prof. RADU COLȚ
Ing. HORIA BÎRSAN
Ing. DAN ZAMFIR
Prof. DIANA FLOREA
Tehnoredactor SILVIU ROȘCA

LICEUL TEHNOLOGIC
VICTOR JINGA

MOBILITATE
MULTICULTURALITATE
MODERNITATE